

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 8 K na leto

XII. zvez.

V Ljubljani, december 1917.

XXXIV. letnik.

Misijonske pridige.¹

20. Kristus na križu.

Sv. Filip Benicij je malo pred svojo smrtjo zaklical: »Dajte mi mojo knjigo!« Njegovi redovni bratje niso vedeli, katere knjige si želi; tedaj mu prineso zdaj to, zdaj ono. Z nobeno ni zadovoljen, marveč prosi še srčneje: »Dajte mi mojo knjigo!« ter venomer gleda v križ, ki je ležal na mizi. Eden sobratov ugame njegovo željo, vzame križ in ga dá svetniku v roke. Svetnik pritisne sv. razpelo iskreno na srce in pravi: »Dá, to je moja knjiga, moja najljubša knjiga. Iz nje sem bral ves čas svojega življenja, z njo v roki hočem skleniti svoje življenje.«

Sv. križ je bil svetnikom od nekdanj priljubljena knjiga, iz katere so brali dan na dan. Iz nje so zajemali modrost, pa tudi moč zoper skušnjave, iz nje se učili zaničevanja sveta in zatajevanja sebe. Sv. cerkveni učenik Tomaž Akvinski sam spoznava, da se je več naučil iz knjige Križanega, nego iz vseh drugih. In ko sv. Tomaž vpraša svojega prijatelja, sv. Bonaventuro, odkod jemlje učenost, odgovori sv. Bonaventura kazoč na sv. križ: »To je knjiga, iz katere zajemam.«

Vzemimo tudi mi večkrat to knjigo v roke, berimo iz nje! Knjigo je spisal Jezus sam, ne na papir, ne na les ali kamen, marveč na svoje lastno meso; spisal jo je s svojo lastno krvjo. O, da bi tudi mi z Magdaleno, z Veroniko in drugimi svetniki pogosto premišljevali bridko trpljenje in smrt Gospodovo, gotovo bi našli v tem premišljevanju tolažbo in moč za vse težave življenja; gotovo bi se navdušili v ljubezni do Boga in do bližnjega! Kako radi bi mi obiskali sveto mesto Jeruzalem in poljubili zemljo, po kateri je hodil božji Zveličar, katero je močil s svojo dragoceno krvjo. — A če nam ni dano osebno obiskati sveta mesta, hočemo v duhu tjakaj, in sicer na goro Kalvarijo, kjer je Jezus na sv. križu opravil krvavo daritev in

¹ Gl. Duh. Pastir, 1917, str. 421.

nas vse spravil z razžaljenim nebeškim Očetom. Premišljajmo danes le-to daritev v tolažbo pravičnim in grešnikom. V to svrhu dvoje vprašanj:

I. Kaj je Kristus daroval na križu?

II. Za koga je daroval?

I. Pri vseh narodih zemlje nahajamo molitev in daritev. Sv. apostol piše: »Ni ga odpuščanja grehov, razen v krvi.« Ta beseda Pavlova je obenem glas človeške narave. Abel je zaklal jagnje v dar in Judje so imeli krvave daritve. Tudi pagani so darovali živali, a tudi ljudi. Toda paganske daritve so bile malikovalstvo in judovske daritve so prejemale svojo vrednost le iz vere v Kristusov dar na sv. križu. Daritev nove zaveze pa je spomin krvave daritve na Kalvariji. Le-ta daritev je tedaj središče vseh darov, torej tudi središče prave sv. vere.

Kaj je tedaj trpel Kristus na Golgati? Vojaki so mu strgali obleko s telesa in ga pribili na križ. Križ je tedaj oltar, na katerem je pribit dar, ki je obenem tudi darovalec, veliki duhoven, božji Sin, Jezus Kristus.

1. Prvi dar je torej obleka, katero so si razdelili vojaki, za suknjo pa so vadljali, ker je bila tkana brez šiva. Kaj menite, je li ta dar majhen? Ni majhen, marveč velik, prav velik. Deviške roke Marijine so tkale suknjo, ki je rastla z Jezusom, in sešile drugo obleko. Le-ta obleka je nekdanj delala čudeže, zdaj pa se nahaja v rokah surovih vojščakov, ki jo delé med seboj, zasramovaje jo. Navadno se je delila le obleka najbolj zaničljivih hudodelnikov, za katere se nihče ni menil, katerih se je vsakdo sramoval. In glejte, to zasramovanje prejme Kristus in se prikaže v svoji nagoti, ne med štirimi stenami, kakor o priliki bičanja, posameznim vojakom in rabljem, marveč pod milim nebom, ljudskim zijaalom, snežnobel v svoji nedolžnosti, rdeč od samega sramu. Nad tem se zavzame samo solnce, ki zatemni, da ne bi gledalo zločestva; tema obda zemljo, da, če mogoče, pokrije nagoto božjega Sinu. — Vse to vedo kristjani, vendar iščejo čast v gizdavi obleki, se šopirijo v najnovejšem kroju in trgajo s svojo pregreho Jezusu obleko z života.

Toda ozrite se rajši na sv. križ. Kje so noge in roke božjega Sinu? Z žebli so pribite na sramoten les in iz njih teče rdeča rešnja kri na zemljo. Jezus žrtvuje svojo kri in moli, ker daritev in molitev sta neločljivi. On moli 21. psalm, nekatere vrste na glas, druge v globočini svojega srca. »Truma hudobnih me je oblegla; prebodli so mi roke in noge, razšteli so mi vse moje kosti, oni pa so me premišljevali in gledali.« (17, 18.) Poglej, nebeški Oče, le-te roke, rane in bolečine; darujem ti jih v spravo za grehe človeških rok: za rop, ki ga store, za kri, ki jo

pretakajo, za zasramovanja, ki jih pišejo, za pohujšanje, ki ga dajdo, za krivice, ki jih store. Darujem ti noge, prevrtane z žebli za vse one ljudi, ki tavajo v noči zmot in nevere in greha svoji pogubi nasproti. »Razlit sem, kakor voda, razklenile so se vse moje kosti; moje srce je kakor raztopljen vosek v mojem telesu.« (15.) — Kristjan, ki čuješ le-te besede, ali moreš še nadalje zlorabiti svoje noge, da se podado na kraj greha, in zlorabiti svoje roke za krivična dela?

Njegovi lasje so krvavi, sprijeti — ti pa si ves vtopljen v posvetno ničemurnost. Čelo in senca so ovita s trnjem, ti pa se mehkužiš in iščeš le složnosti. Ugasnila je luč njegovih milih oči, vlegla se je nanje senca smrti. Oglej si njegov presveti obraz: Lica so vpadla, usta odprta, jezik krvav. In telo njegovo? Razmesarjeno je, s silo je raztegnjeno in visi na križu. Vsa bolečina hiti proti srcu, ki se krči in raztopi kakor vosek v ognju bolečin. »Žeja me,« kliče božji Sin in v hladilo mu podado jesiha in žolča. Sramuj se, človeški rod, ki hrepeniš le po užtku in strežeš svojim čutom in se ne zmeniš ne za nravstveno postavo, ne za človeško čast!

2. Kaj daruje nadalje božji Sin? Z biči in škorpionji so mu trgali meso s telesa, prikazale so se kosti, lahko se mu šteje rebovje. Kamorkoli se ozreš, vidiš le kri in blede barvo smrti. In slednjič meniš li, da je ta popis popoln? Ah, trpljenje Boga more umeti le Bog in muke učlovečenega Sinu božjega more umeti le Sv. Duh, ki je to telo ustvaril iz Marije Device. Telo Jezusovo, umotvor Sv. Duha, vzeto iz brezmadežne Device, je bilo sila nežno in občutljivo, zategadelj je občutilo bolečino veliko bolj kot vsak drug človek. Iz tega sklepa sv. Tomaž Akvinski, da je bila bolečina Kristusova največja.

3. Kaj je božji Zveličar še daroval v teh nepopisnih bolečinah? Daroval je čast in ugled. Smrt na križu je bila v tisti dobi najsramotnejša, zategadelj so križali le sužnje in ničvredne hudodelce. Noben Rimljan ni smel biti križan. Ko je kruti namestnik Verres v Siciliji dal križati nekatere rimske meščane, je uporabil slavni Ciceron vso svojo zgovornost in opisal Rimljanom le-to nezaslišno sramoto. Vprašam vas, je li bil Kristus suženj ali malovreden hudodelec? Naše pregrehe, katere je vzel nase, so mu dale podobo hudodelca, v resnici pa je bil Sin božji od vekomaj, odsvit Očeta, z Očetom enega bistva — in vendar visi na križu med dvema razbojnikoma, da kot večni velik duhoven doprinese pravni dar za grešni človeški rod. Zatorej moli: »Vsi, ki me vidijo, me zasmehujejo, z ustnicami gibljejo in z glavo majejo; v Gospoda je zaupal, naj ga reši; otme naj ga, ker ga ljubi.« (21, 8.) Tako moli Jezus.

Zakaj pa? Ali ne bo še konec zasramovanja? — Grozna je hudobija človeškega rodu; na križu visita dva roparja, dva

morilca, in vsakdo ju pusti pri miru, ljudje ju celo pomilujejo. Sredi med njima visi božji Sin, ki je tri leta hodil po deželi, bolnike ozdravlja, dobrote deleč in sv. evangelij oznanjujoč; on, ki je mogel svojim najhujšim sovražnikom postaviti vprašanje: »Kdo izmed vas mi more očitati greh?«

Vi vsi, ki morda trpite škodo ali zasramovanje zavoljo vere, zavoljo verskih načel in zavoljo natančnega izpolnjevanja verskih dolžnosti, pazite dobro na poročilo sv. evangelista Matveja. Ti pa, ki so šli mimo, so ga zasramovali, majali z glavami, rekoč: »Ti, ki podiraš tempelj božji in ga zopet sezidaš v treh dneh, pomagaj sam sebi; ako si Sin božji, stopi doli s križa.«

Pa kdo govori tako porogljivo? Morda samo neuka in surova drhal? Ah ne; tudi olikanci, razsvitljenci, možje vede in napredka, takratni judovski veliki duhovni, pismarji in farizeji zasramujejo božjega Sina, rekoč: »Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Če je on Izraelov kralj, naj stopi doli s križa in mi bomo verovali vanj.«

O, kakšno sramotenje vpricho ljudstva! »Stopi doli s križa!« Kako izzivanje! »Verovati hočemo.« Kako zapeljivo za Zveličarja, ki hrepeni po neumrjocih dušah! Ali Jezus ne stopi doli. Zasramovanje hoče trpeti, ker tako želi nebeški Oče, da ukroti naš napuh; duše želi rešiti, toda le po svojem božjem načrtu, ki ga ima od vekomaj, ne pa po želji olikanega sveta. Jezus ne stopi doli s križa, marveč mi moramo k njemu na križ. To je: Nikdar ne smemo odjenjati od naših krščanskih načel, četudi bi se na videz rešilo Bog zna koliko duš. Duše se rešijo v moči, ne pa v odjenljivosti, v oznanjevanju, ne pa v prikrivanju resnice. Tako je in nič drugače, naj pismarji in farizeji dandanes majejo z glavo ali ne. Vendar pustimo to in ozrimo se na križ, saj je križ darilnik in prižnica celemu svetu; zategadelj stoji pod prostim nebom.

4. Ozrite se na križ, a tudi p o d k r i ž; tamkaj stoji Marija, mati Jezusova in kraljica mučencev. Morda hoče Jezus, da Marija z njim umrje, z njim gre v predpeklo, z njim v nebesa? Ko bi Jezus gledal nase, bi to hotel. A on se ne ozira nase, marveč na blagor človeštva, in tedaj reče: *Ž e n a , g l e j t v o j s i n !* in Janezu: *G l e j , t v o j a m a t i !* — Nam tedaj, ki smo z grehi zakrivili njegovo smrt in z mečem prebodli Marijino srce, n a m d á M a r i j o z a m a t e r, za srednico; dá jo tebi, dá jo meni, da vsi pridemo po Mariji k Jezusu.

5. Ali ima Jezus še kaj, kar bi mogel žrtvovati za nas? Morda čuti v svojem neizmernem trpljenju veliko tolažbo v svoji duši? Pač pa je njegovo trpljenje prisluzilo tolažbo svetim mučencem v njihovih mukah, bolnikom na postelji, pravičnim v nesreči; Jezus sam pa žrtvuje celo t o l a ž b o, zatorej kliče: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?«

Bog, da bi bil zapustil svojega ljubeznivega Sina? Da, zapustil ga je; ne sicer s svojo ljubeznijo, katera je bila na Kalvariji tako iskrena, kakor na Taboru; ne s svojim božjim bistvom, ki je bilo v eno osebo združeno s človeško naravo Jezusovo, marveč odvzel mu je vso tolažbo, s katero Bog navadno kreпча žalostne in trpeče. Pa zakaj je storil to? V istem psalmu se bere: »Vpitje mojih grehov mi odteguje pomoč.« Ima li Jezus grehe nad seboj? Ima jih, pa ne lastnih, ampak tuje. Naše grehe ima nad seboj, grehe vseh stoletij in tisočletij. Gospod Bog pa, ki studí gred nadvse, prepusti svojega Edino-rojenca žalosti in brezmejni zapuščenosti. »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?«

Dopolnjeno je, kajti bolečine duše in telesa so dosegle vrhunec, življenje se že tri ure bojuje z velikostjo bolečin. Dopolnjeno je; Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo. Jezus nagne glavo in izdihne svojo dušo. Dopolnjena je torej velikanska daritev, ki je terjala življenje učlovečenega Sinu božjega. Jeza božja je utolažena, človeški rod je odrešen, rajska vrata so zopet odprta.

Vprašanje je pa: Je li Kristus res za vse ljudi brez izjeme tolikanj trpel, molil, žrtvoval? Za vse, brez izjeme? — Sedaj nam stopa pred oči neka resnica, katera je navduševala apostole in nagibala velike in blage može k junaškim činom; resnica, ki je v stanu omečiti najtrja srca, pretresti zastarane grešnike, žalostne napolniti z nebeško tolažbo, vse pa vžgati v ljubezni do Jezusa Kristusa. Jezus Kristus je umrl ne le za vesoljno človeštvo skupaj, marveč tudi za vsakega človeka posebej. Zanesljiva priča v tej zadevi je sv. apostol Pavel.

II. V svojem 1. listu do Timoteja piše sv. apostol: »Resničen je nauk, ni vreden biti sprejet, da je Jezus Kristus prišel na ta svet grešnike zveličat, med katerimi sem jaz prvi . . . Bil sem preklinjevalec, preganjavec in zasmehovalec . . . Ali zato sem dosegel usmiljenje, da bi nad menoj prvim pokazal Kristus Jezus vso potrpežljivost v poučenje njim, kateri bodo verovali vanj, v večno življenje.« (13—16.)

Zategadelj opominja svojega učenca, da »naj se opravljajo prošnje, molitve, priporočevanja za vse ljudi, da bi mirno in pokojno živeli v vsej pobožnosti in čistosti. Zakaj, to je dobro in dopadljivo pred Bogom, našim Zveličarjem, kateri hoče, da bi bili zveličani vsi ljudje. Zakaj, en Bog je, tudi en srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus, kateri je dal sam sebe v odrešenje za vse.« (II., 1.)

Po prvem grehu se je človeštvo zagrešilo pred Bogom in bilo izključeno iz neba. Čim več se je grešilo na zemlji, tem večji je postal prepad med Bogom in ljudmi. Tedaj pride Jezus

Kristus z nebes doli, položi sv. križ čez ta prepad, in po tem mostu gotovo vsak pride v večno življenje, če ima le količkaj resnične volje. To tem laže, ker nam Jezus sam podaja mostnino, namreč svojo dragoceno kri. — Za koga je torej umrl Jezus Kristus? U m r l j e z a n a s v s e , b r e z i z j e m e . Ako tedaj prelistate sv. pismo in prebirate knjige sv. cerkvenih učencikov, ako se spominjate neskončnega usmiljenja božjega, presv. Jezusovega Srca, ki moli za svoje sovražnike in desnemu razbojniku obljubuje nebeško kraljestvo; ako mislite na sv. Cerkev, ki vse narode zemlje razsvetljuje z lučjo sv. vere in jih posvečuje s sv. zakramenti, in pomislite, da ga ni naroda, ni dežele, ne otoka, kjer bi se ne oznanjeval nauk Kristusov; ako preudarite, da Bog celo pripušča bogokletstva, samo iz tega namena, da bi bogokletneži pozorni postali nanj: tedaj bodete gotovo zaklicali v veliki hvaležnosti: D a , s v . k r i ž j e o n i s v e t o v n i o l t a r , na katerem Jezus Kristus, srednik med Bogom in ljudmi, sam sebe daruje nebeškemu Očetu in grehe celega sveta spira v svoji lastni Krvi.

Vglobite se tedaj s sv. apostolom Pavlom v te resnice, pijte živo vodo iz neusahljivega studenca Kristusovih ran, ki so naša edina tolažba, naš mir, naša sreča za čas in večnost. Jezus Kristu je pravi, živi Bog, ki vidi in ljubi človeštvo ne samo v vesoljnosti, marveč on vidi, opazuje in ljubi vsakega poedinca, kakor v tem trenutku vidi, motri in ljubi vsakega izmed nas. Bog ne pozna preteklega, ne prihodnjega časa, pred njim je vse sedanje. In ko je visel na križu, mu je bil pri srcu najskrajnejši grešnik, kakor tudi desni razbojnik.

Zategadelj kliče sv. apostol ves navdušen: »Ljubil me je in dal sam sebe zame.« (Gal. 2, 20.) Pavel, kaj govoriš? vpraša sv. Krizostom. Sebi prilastuješ, kar je lastnina vseh. Praviš, da je Jezus plačal odkupnino za vse, in zdaj trdiš, da je ljubil tebe in dal sam sebe zate? Kako je to umeti? — Kristus je ljubil vse in se dal za vse, vendar tako, da je ljubil tudi vsakega posebej in se žrtvoval zanj. Da, bil je pripravljen za enega samega trpeti vse to, kar je trpel za vse.

O, kaka tolažba, kakšno veselje! Morda si reven, zapuščen, zaničevan, neolikan, vendar bogaboječ. Kristus pa te ljubi; glej, ta ljubezen ti nadomestuje vso srečo in čast zemeljsko. — Morda si bil velik grešnik, zdaj pa si spokornik in živiš prav lepo in spodobno, vendar si zavoljo preteklega življenja v skrbeh. Utolaži se! Kristus se je daroval na sv. križu prav zate; zato si se spreobrnil in poboljšal in Bog ti bo dal še večji mir srca. — Morda si pa še danes velik grešnik, ki že leta in leta strežeš svojim strastem, se malo ali nič ne zмениš ne za Boga, ne za Cerkev; morda že več let nisi prejel sv. obhajila, ali pa si pri spovedi zamolčal smrtni greh? Ah, naj te gane vsaj to premišljevanje trpljenja Kristusovega; naj ti pokaže prepad, v

katerega te tirajo tvoji grehi. Usmiljenje, o Jezus, usmiljenje! Ni zastonj tvoj klic; glej, Jezus te je ljubil na križu in zate dal vse, prav vse. Roke ima razprostrte in želi te objeti; glavo ima nagnjeno in hrepeni te poljubiti; srce odprto, hoče te vanj sprejeti. Ah, pokleknimo predenj tudi mi in recimo iz dna svoje duše: »Ti si ljubil mene, s tvojo pomočjo te hočem ljubiti tudi jaz; šel si zame v grozovito smrt, v tvojo službo se posvetim tudi jaz. O Jezus! Ne daj, da bi bila tvoja Kri zame zastonj prežita.« Amen.

P. Hugolin Sattner.

Praznik Marijinega brezmadežnega spočetja.

1. Marijina družba je studenec milosti za našo mladino.

(Govoril ob slovesnem shodu Marijinih družb dne 8. dec. 1916 dekan Anton Škubic.)

Ljubi otroci Marijini! Naj se že imenuje Marijina družba kakorkoli; recimo, da je velika Marijina družina, recimo ji Marijin dom, recimo ji drugi Nazaret, recimo ji ljubka domovina, recimo ji varno pribežališče, recimo ji bojna četa, recimo ji rodovitno drevo, recimo ji zaklad zlata, recimo ji angel varih, recimo ji zibel pravega prijateljstva, recimo ji dušni voditelj, recimo ji apostolska šola, recimo ji visoka šola krščanskega življenja, recimo ji nebeški ključ, recimo ji tolažilno romanje, recimo ji veža nebeška, izberite si izmed teh naslovov tistega, ki je vašemu mišljenju in dušnemu razpoloženju najprikladnejši; po svojem osebнем prepričanju jo najrajši nazivljam **studenec milosti za našo mladino**. Marijina družba sama je milost, ki jo morate, ljubi otroci Marijini, kar najvestneje porabiti, da vam ne bo odvzeta in dana drugim! Da je Marijina družba milosti polna, ravno zato, ker je Marijina družba, naj vam pokažem ob današnjem slovesnem shodu! — Marija, milostipolna, naj svoje zveste otroke napolni z vsemi svojimi milostmi!

Ob petdesetletnici Marijine družbe za gospode v Berlinu je stal na prižnici P. Janez Zorell iz družbe Jezusove in je med drugim dejal zbranim družabnikom tudi tole: Bilo je leta 1870., ko so grmeli bojni topovi po francoskih poljanah. Tedaj je klečala pred oltarjem Marijinim na praznik Brezmadežne dne 8. decembra četa dečkov, da se nebeški Materi posveti za vedno v

marijanski kongregaciji. Teh srečnih eden sem bil tudi jaz. Vse dobro, kar sem in imam, mi je odtokrat prišlo po Mariji. Za milost, da sem postal duhovnik, in za toliko drugih milosti se imam zahvaliti nji. Brez 8. decembra 1870 bi jaz ne stal na tem mestu. Zatorej: Dovoli, naj Te hvalim, o sveta Devica! Daj mi moč zoper sovražnike svoje!¹

Družabniki in družabnice Marijine! Sedaj pa še eno, ki se je zgodila 23 let pozneje in odsedaj pred 23 leti! Leta 1893. je prišel iz ljubljanske gimnazije na počitnice absolviran petošolec. Oglasil se je po stari navadi pri svojem dobrem župniku in ga poprosil za kako berilo. Dal mu je knjigo o prikazovanju lurške Matere božje, ki jo je dotični župnik (Fr. Marešič) sam prevedel s francoskega v slovenščino. Dijak je z zanimanjem bral knjigo, posebno ker je bila delo domačega župnika, ki ga je jako visoko čislal. Legel je v seno pred skednjem in čital iz zanimive knjige o Bernardki in Marijinem prikazovanju. Kar prevlečejo črni oblaki nebo, in vlije se ploha. Dijak se boji za knjigo, ker je bila župnikova, da mu je ne zmoči dež. Stisne jo pod suknič in steče v hišo. Komaj je čez prag, trešči na tisto mesto, kjer je bil ležal, in v hipu je vse v plamenu. Pogoreli smo. Sam sem bil tisti srečni dijak, ki se je po Marijini knjigi rešil skoro gotove smrti. Zato lahko rečem z onim berolinskim govornikom, ki je govoril Marijini družbi prej navedene besede, tudi jaz: Vse dobro, kar sem in imam, mi je od takrat prišlo po Mariji! Za milost, da sem živ, da sem postal duhovnik in za toliko drugih milosti se imam zahvaliti nji. Brez knjige lurške Matere božje bi skoro gotovo jaz danes ne stal na tem mestu. Zatorej: Dovoli mi, naj Te hvalim, o sveta Devica! Daj mi moč zoper sovražnike svoje!

Fantje in dekleta! Enako srečen dan ste imeli tudi vi v svojem življenju! Bil je to oni dan, ko ste klečali pred Marijino podobo in hrepenéče čakali, da vas duhovnik sprejme v Marijino družbo! Pripel ali obesil vam je na prsi znak Marijinih otrok, blagoslovljeno svetinjo. Izmed teh srečnih eden si tudi ti! Ali priznavaš, da imaš v letih od tedaj vse dobro po Mariji? Za milost, da si član Marijine družbe in za toliko drugih milosti se imaš zahvaliti nji! Brez onega sprejemnega dneva bi morda danes ne stal na tem mestu kot pošten mladenič, kot častivredno dekle, kot srečen otrok Marijin! Zatorej govori iz vsega srca: Dovoli, naj Te hvalim, o sveta Devica! Daj mi moč zoper sovražnike svoje!

Otroci moji! Milost za vso župnijo, za vso mladino te župnije je, da je tukaj ustanovljena Marijina družba. Milost je, da ste v Marijino družbo poklicani tudi vi. Milost je, da imate v Mariji poseben zgled lepega mladega življenja. Milost je, da je Marija posebno vaša Mati, in vi njeni posebni otroci. Milost je, da se

¹ Peter Sinthern, Im Dienste der Himmelskönigin, p. 226.

duhovniki-voditelji zanimajo in skrbijo za vas bolj kot za druge ljudi. Milost je, da imate mesečne shode, pri katerih se vam polagajo na srce prav vam primerni nauki. Milost je, da imate družbena pravila, ki vam kažejo natančno začrtano in varno pot skozi viharje in nevarnosti mladega življenja. Milost je molitev, ki jo opravljate drug za drugega. Milost je, da se navajate na pogostejši prejem svetih zakramentov. Milost je zgled, ki ga vidite med seboj na poštenih fantih in pobožnih dekletih. Milost so premnogi odpustki, ki se jih lahko udeležujete na dan sprejema, ob Marijinih praznikih, ob shodih, ob smrtni uri. Milost je, da ste deležni vseh bogoljubnih del, ki jih vrši po svetu 38.000 Marijinih družb. Milost je medsebojno prijateljstvo, ki je morate gojiti v Marijini družbi; sv. pismo samo poudarja to milost, ko govori o nesreči tistega, ki nima pravega prijatelja, rekoč: »Gorje tistemu, ki je sam; če pade, kdo ga bo dvignil?« Milost so medsebojni opomini in ljubezniva svarila. Milost je strogo karajoča beseda voditeljeva. Milost je, da moreš laže nego drugi po Mariji k Jezusu! Otroci Marijini, milosti imate toliko, da ste prisiljeni klicati in prositi: Dovolj, naj Te hvalim, o sveta Devica!

Nekoč je imel jezuit (Rupert Wickl) za duhovnike, ki so se pečali z vzgojo mladine, duhovne vaje. Med drugim je dejal tudi tole: Častiti gospodje! Glejte, pred vami se vali široka, globoka, umazana reka! Valovi šume, globine ječe, val za valom se dviga in pada; čujte iz vodá klic nesrečnih dečkov in mladeničev na pomoč! Glejte na peneče valove! Glejte, tam in tam, oh, toliko jih plava in se bori, se potaplja in se dviga, — potem pa se ta in ta in oni ne vrne več! Ali vidiš tam oni ljubki, mladi obraz? Ali vidiš roke, ki se vijejo, ali čuješ smrtni glas: »Oče, oče, rešite me!« Kdo izmed vas bi to zrl lagodno na obrežju? Čoln sem, veslo sem! Odrini od brega, v valove! Ljubi otrok, prihajam, drži se še hip na površju! Sem, tako, podaj roko, rešim te! In hvalžno ti pade na duhovniško srce! O hvala, tisočera hvala! Potopil bi se bil, za veke poginil! O hvala! — In ta čoln je Marijina družba! Ali ni milost?

Koliko pa je ljudi, ki niso imeli teh milosti in jih nimajo še danes! Nočem s tem tolažiti onih fantov in deklet, ki niso v Marijini družbi, da bi morda mislili ali dejali, češ, hvala Bogu, nam se ne bo tako hudo godilo pred Bogom, ker nimamo toliko milosti! Ne, teh ne morem tolažiti! Zakaj milost je tukaj, Marijina družba je tukaj, vse milosti Marijine družbe se jim ponujajo, naj primejo zanje! Ako tega ne store, sami te milosti zametujejo!

Rečem pa vendar: Koliko je ljudi, ki teh milosti niso imeli in jih nimajo še danes! Koliko je po svetu deklet, ki so zašle na napačna pota, izgubile so se. Ako bi jim bila o pravem času stala odprta vrata v Marijino družbo, bi se morda to ne bilo zgodilo in bi se bile rešile, morda bi bile celo zgled poštenih in častitih deklet. Kolikokrat sem že čul, ko je vzdihnila ta ali ona ženica: Ko bi jaz imela v mladosti Marijino družbo, kako bi bila danes

bolj vesela, zadovoljna in srečna! Blagor danes dekletom, da imajo takega angela variha, kakršen je Marijina družba! — Koliko je izgubljenega moškega sveta, posurovelega, divjega, nečednega! Ko bi bili ti ljudje v mladosti v Marijanski kongregaciji, morda bi bili danes lepši ponos sveta, kakor so! — Prav iz srca mi je nekoč vzdihnila neka mati, češ, mladina danes še ne ve, kaj ima v Marijini družbi; to je neprecenljiva dobrota, zlasti v današnjih vojskinih časih, za varstvo mladine! In ta mati nima nobene hčerke v Marijini družbi!! — O koliko vzrokov imate, ljubljeni otroci Marijini, da vsak dan vzklikate: »Dovoli, naj Te hvalim, o sveta Devica! Daj mi moč zoper sovražnike svoje!«

Marijina družba je torej milost, in nobena milost se ne sme zavreči! Za vsako milost bo treba dajati pred večnim Bogom strog odgovor in račun. In takrat bo hujše za tiste, ki so milost imeli, pa so jo zavrgli, kot pa za one, ki milosti sploh niso imeli. To nam spričuje sam naš Zveličar. Na zahodnem bregu galilejskega morja blizu mesta Kafarnavma, kjer je Jezus pogostokrat bival, sta ležali mesti Korozajn in Betsajda. Torej sta bili te dve mesti lahko posebni priči naukov, čudežev in milosti Gospodovih. Pa vseh teh milosti nista hoteli porabiti, ampak sta jih zametavali. Naš Zveličar je pa nekoč tema mestoma očital njihovo trdobo, rekoč: »Gorje tebi, Korozajn! Gorje tebi, Betsajda! Zakaj ako bi se bili v Tiru in Sidonu godili čudeži, ki so se pri vas godili, bi se bili zdavna v ostrem oblačilu in pepelu pokorili. Pa vam tudi povem: Tiru in Sidonu bo lažje sodnji dan, kakor vam!« (Mat. 11. 21.)

Ako je torej Marijina družba tolika milost za mladino, potem jo mora pa tudi porabiti, okleniti se je z vsem srcem. Te milosti pa še ni porabil mladenič, ki je samo zapisan v družbo, sicer pa bi živel, kakor živi toliko njegovih posvetnjaških tovarišev. Teh milosti bi ne porabil mladenič, ki sicer ima o prilikah Marijino svetinjo na prsih, drugače pa bi bil v spotiko mlademu naraščaju. Mladenci, ki prihajajo le o Veliki noči k sveti spovedi in tako radi stoje med službo božjo zunaj cerkve, so preveč podobni cestninarjem in niso prav nič porabili milosti Marijanske kongregacije! — Teh milosti bi ne porabila deklica, ki se sicer imenuje Marijino družabnico, zraven pa le redkokdaj prihaja k shodom, pri spovednici jo je videti le na redke čase, pri obhajilni mizi na kvatre, pač pa toliko večkrat na veselicah in plesiščih in v slabih družčinah, malo časa v cerkvi; dolgo časa pred ogledalom; ki se sramuje Marijinega znaka ob procesijah, ne sramuje pa se letati za vojaki, kadar pridejo v deželo; ki išče povsod prijateljstva, v družbi, kjer bi moralo biti prijateljstvo doma, pa dela prepire in zbada kakor jež na vse strani; ki nosi višnjev trak ponižnosti, pa je vtelesena prevzetnost in posebljen napuh; ki nosi belo obleko, na videz nedolžnost, v srcu pa gnezdo vsakovrstne golazni, pobeljen grob, zunaj bel, znotraj poln smradljive gnilobe! Takim bi potem veljale besede Gospo-

dove: »Gorje tebi, Korozajn! Gorje tebi, Betsajda! Ako bi bili drugi imeli te milosti, ki jih imaš ti, bi vse drugače živeli! Zato boš pa dajala težak odgovor pred Bogom, delivcem milosti!«

Nikomur nočem ničesar očitati, zakaj jaz upam, da naša marijanska mladina prav vestno rabi milosti, ki ji jih ponujata Bog in Marija. Kdor pa jih ne porabi, tistemu veljajo v vsem težkem obsegu moje izgovorjene besede! Milost se porabi z veseljem ali pa se sploh ne porabi! In kdor ni v Marijini družbi z veseljem in z vsem srcem, ta je zunaj Marijine družbe in je milost zavrzel. Otroci moji, poprimite za to milost z obema rokama, z vsem srcem, z vso dušo, z vsemi močmi! Ta milost bo potem rodila cvetke lepše kot najbujnejši vrt, sadove zlahtnejše kot najbogatejše polje, veselje, ki ga za vas nima svet!

Otroci moji! V tem čolnu se je rešilo že na tisoče mladeničev, na milijone deklet, ki bi sicer v temnih valovih izkušnjav žalostno poginili, ki bi jih bilo ugonobilo zapeljevanje in greh. Tristoletna zgodovina Marijinih družb nam je za to jasna priča. Tako mnog krmar v duhovniški obleki je stal na krmilu tega čolna, vodil veslo, mu dajal smer in ga rešil! Često so pihali vetrovi okrog ušes, krmar je vzdržal; dvigali so se valovi zoper čoln, kolikor jih je pekel hotel, on ni klonil; padala je nanj ledena toča, menim vse raznovrstno obrekovanje, on se ni umaknil; mrzla nehvaležnost je zarezala globoke rane v njegovo zvestoljubeče srce, on je vendar ostal zvest, saj je to veljalo njegovi iskreno ljubljeni mladini! — Vse to in mnogo več smo prestali mi zaradi Marijinih družb, pa smo prestali z veseljem in ponosom, saj je veljalo naši ljubljeni mladini, saj je veljalo njeni večni sreči, saj je veljalo njeni rešitvi!

Kar je v resnici bridko in globoko ranilo naše srce, je bilo le to, ako smo morali videti, da je mladina za vse to nehvaležna, da ne živi kot mnogoblagoslovljena marijanska mladina, da nima ljubezni do Marije in njene družbe! Žalostni smo bili le tedaj, ako smo pili bridko izkušnjo, da ta ali oni izmed iskane mladine zametuje milosti, ki se mu tu ponujajo! A obenem pa nas tolaži zavest in prepričanje, da se je v tem čolnu rešilo toliko mladih cvetk, ki bi bile sicer poginile v kalužah in mrčesu! O s kolikim veseljem danes zakličem poln hvaležnosti za ta lepi sad našega truda: »Dovoli, na Te hvalim, o sveta Devica! Daj nam še v prihodnje moč zoper sovražnike svoje!«

Bilo je malo časa po znamenitem dnevu 8. decembra 1854, ko je v nekem jezuitskem samostanu v Belgiji umiral novinec tega reda, čista in blaga duša, ki so mu veljale svetopisemske besede: »Gospod ga je zgodaj vzel, da ga ne pokvari goljufivi svet!« Preden je izdihnil svojo mlado dušo, je ta mladenič povedal, kaj mu je napravilo v življenju največje veselje, rekoč: »Da sem doživel blagoslovljeni dan, ko se je razglasila vsemu svetu verska resnica, da je Marija Devica brez madeža izvirnega greha spočeta, to je moja največja radost!« Tako je govoril umi-

rajoči mladenič, goreč častilec brezmadežne Device. Tako pa ni mislil samo on, ampak je to mislilo in čutilo na tisoče in milijone drugih vernih kristjanov in vnetih častilcev Marijinih. Tako misli še danes in čuti vsako verno srce, ki je vdano Mariji. Tako mora misliti in čutiti posebno naša ljubljena mladina, naši mladeniči in dekleta! Danes obhajamo zopet ta praznik, praznik Marije prečiste, praznik naše mladine. Na ta praznik se povsod naša marijanska mladina, posvečena Mariji, nanovo posvečuje svoji materi in zaščitnici. Mladina, ako hočeš biti res vredna te velike milosti, da se smeš posvetiti taki materi, potem se ji posveti s čistim srcem in z vsem srcem, povzdigni k nji čisto roko, dvigni se k nji v pobožni molitvi: »Dovoli, naj Te hvalim, o sveta Devica! Daj mi moč zoper sovražnike svoje!« Amen.

2. Posnemajmo Marijo v sv. čistosti!

Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj. Luk. 1, 28.

Perzijski kralj Kserks je hotel pokazati nekoč svojim podložnim svojo moč in svoje bogastvo. V tretjem letu svoje vlade je napravil v Suzi veliko ljudsko veselico. Pol leta je bil sam praznik, saj je vladal nad stoindvajset deželami. Najpoprej so smeli priti samo velikaši, knezi in vojskovodje. Zadnji teden pa je smelo priti vse ljudstvo na gosti, in zadnji dan je hotel kralj končati veselico res kot skrben gospodar. Pošlje torej še po kraljico, naj pride in se veseli s svojimi podložnimi. In tu se je čutilo vse ljudstvo kot ena družina, kralj je bil njih oče, kraljica mati in podložni otroci. In veselje zadnjega dne je presehalo veselje vseh prejšnjih šest mesecev.

Glejte, predraži, taka družina smo tudi mi, vsi verni kristjani na zemlji, ali z drugo besedo: sv. Cerkev.

Glava te velike družine je naš Oče nebeški, oče Jezusa Kristusa, našega brata, ki nas je prvi učil, naj molimo: »Oče naš, ki si v nebesih!«

Ali oče, brat, otroci, to še ni nobena družina. Kjer ni matere, ni družine. Mater moramo imeti, drugače ni bratov, ne očeta. In kdo je ta, to lahko vsakdo ugame. To je mati božja, mati Jezusova, naša mati. Kdor torej taji, da mati Jezusova ni mati naša, taji sv. Cerkev, zakaj brez matere ni družine, brez Marije ni sv. Cerkve.

In prav zato se ne smemo čuditi, če obhajamo skozi celo leto toliko Marijinih praznikov, saj obhajamo spomine dogodkov iz življenja svoje matere. In kdo se bo čudil, če obhajamo tudi spomin njenega brezmadežnega spočetja, spomin onega dneva, ko ji je Bog dal začetek življenja? Ali gotovo bi sv. Cerkev ne bila postavila tega praznika, če bi ne bilo njeno spočetje

brezmadežno, če bi bilo njeno spočetje tako kot je navadnih zemeljskih otrok. — Mi vsi se rodimo v grehu na svet, v grehih nas je spočela naša mati ali Marijo pozdravlja danes sv. Cerkev: »Vsa lepa si, Marija, in madeža izvirnega greha ni v tebi!« Na Mariji torej po verskem nauku sv. Cerkve ni madeža izvirnega greha, na Mariji pa tudi ni bilo nobenega drugega greha; sicer bi ne bila »vsa lepa« in nadangel bi je ne bil mogel pozdraviti: »Češčena, milosti polna!«

Da, predragi, kolik razloček med devico Marijo in nami. Marija brez vsakega najmanjšega greha — mi vsi v grehih. Marija — mati prečista, mati brez madeža, mati nedolžna, mi pa grešni Evini otroci.

Davno, davno je že gledal lepoto Marijino sv. Janez v skrivnem razodenju in zapisal je besede: In veliko znamenje se je prikazalo na nebu. Žena s solncem obdana, in luna pod njenimi nogami in na njeni glavi krona iz dvanajst zvezd. Kaj pomeni ta krona? Brezdvomno Marijine čednosti, njene popolnosti. A med temi se najlepše odsvita njena sv. čistost, vsled katere se Marija imenuje kraljica angelov, devic devica in kraljica devic.

Toda kaj nam koristi premišljevati lepoto Marijino, če pa je ne posnemamo v njenih čednostih! In vendar smo tega tako potrebni. Zato se obrnimo raje sami nase in premišljujmo, kako je pri nas s sv. čistostjo.

I. Najhujše, v čemer je Bog kaznoval prvi greh, je gotovo k slabemu nagnjena volja in pa naše hudo poželenje. Ali Bog nam je pustil tudi um, pamet, prosto voljo in nas podpira s svojo milostjo, toda katerega greha se stori dandanes več nego greha nečistosti? In vendar se dobe ljudje, ki pravijo, da to ni nič tako hudega, to je majhna človeška slabost. Glejmo, če je to res?

Ni ga greha, ki bi ga Bog bolj sovražil in očitno prepovedal ter tudi tako hudo kaznoval kakor je greh nečistosti. Kolikrat se govori o njem v sv. pismu stare zaveze, v peti knjigi Mozesovi, pri Ezehielu, ali vselej imenuje Bog ta greh gnusobo, ostudnost, najhujšo hudobijo. Kdor torej priznava in veruje da je Bog, da je tisti Bog tudi ljudem dal zapovedi, in veruje, da je v sv. pismu božje razodenje, kako bi mogla biti to samo človeška slabost? — In kako je Bog ta greh že v starem zakonu kaznoval, nam je tudi znano. Saj vemo, kaj se je zgodilo s Sodomom in Gomoro, vemo, da je Onan v grehu pri priči umrl. Kako je Bog kaznoval Davida, nam je tudi znano. Ali si torej moremo misliti, da bi Bog samo majhno človeško slabost tako kaznoval?

In kaj pravi sv. pismo novega zakona? Jezus Kristus je staro postavo, ki je prepovedovala samo grehe v dejanju, izpolnil, prepovedal vsako nečisto misel, željo: »Jaz pa vam

povem, da vsak, ki ženo pogleda, da jo poželi, je že prešestvoval z njo v srcu. In kaj pravi apostol Pavel v svojih pismih? Rimljanom piše: da je vsak, kdor se s tem grehom ognusi, vreden smrti. Kološanom piše: da ta greh kliče jezo božjo z neba. Korinčanom pravi, da nečistniki ne bodo videli nebes. Efežanom pravi, da nečistniki na vekomaj ne bodo deležni dediščine in kraljestva Kristusovega. Če torej Bog ta greh tako naravnost prepoveduje, kako moreš reči, to je človeška slabost? Ne, to je greh, smrtno razžaljenje božje.

Pa če tudi opazujemo ta greh od druge strani, ni nobena malenkost, niti samo človeška slabost. Kaj vidimo v življenju? — Če se je vdal otrok temu grehu, potem je navadno zastoj vsak lep opomin, dober zgled, sploh zastoj vsa vzgoja. Ne moli več, v cerkev hodi primoran, starše uboga takrat, če stoje s šibo za njim, in le prerado se zgodi, da ne pozna več sedme in osme zapovedi božje. Je li to kaj hudega ali nič? — In ko potem tak nesrečnež odraste, je li kaj boljši? Nečedno poželjenje raste z leti in ko je dosedaj grešil sam, zapeljuje še druge. In tako pripravi v nesrečo dosedaj pošteno hčer poštenih staršev, da je v sramoto sebi, staršem, bratom, sestram, vsem sorodnikom, celi župniji. Pravim: Če se to zgodi, je li ta greh še samo človeška slabost, nič hudega?

In če pogledamo zakonsko življenje! Kdo bi popisal nesrečo družine, v kateri se je žena tako daleč spozabila, da je postala nezvesta svojemu možu in nasprotno, kakšno je v hišah, kjer mož ne pozna zakonske zvestobe. Kdo bi preštel vso kletvino, sovraštvo, pohujšanje in celo vrsto drugih grehov. In to naj ne bo nič hudega? Kratko, če se vda človek temu grehu, pozabi otrok, mladenič, dekle, kaj je dolžan svoji mladosti, oče, kaj je dolžan svoji družini, uradnik, kaj mu vелеva stan in pravica, starček dela sramoto svojim sivim lasem. Da, kdor se je temu grehu udal, se ne meni za svojo čast, premoženje, zdravje; ne za pravice drugih, prijateljstvo, sorodnike, ne za dušo, ne za večnost, ne za Boga! In vendar se dobe ljudje, ki zagovarjajo javno nečistost, ki jo priporočajo, se hvalijo s svojo zakonsko nezvestobo in pravijo, da je to samo človeška slabost, nič tako hudega. In ne pomislijo, da je nečistost greh, ki stoji prvi za umorom, kakor pravi cerkveni učenik. »Kdor koga umori, vzame življenje tistemu, ki ga je imel, kdor pa nečistuje, pa zabrani življenje tistemu, ki bi ga moral dobiti.« (Sv. Avguštin.)

To je torej greh nečistosti; greh — najbolj razširjen, tako da jih je malo, ki bi se ne bili nikdar pregrešili, greh, ki je največkrat prvi smrtni greh, greh, ki se največkrat pri spovedi zamolči, da je zaradi tega spoved neveljavna, sv. obhajilo božjeropno; to je dalje greh, radi katerega se največkrat — ne trdim vselej — mladenič, dekle ne more odločiti, da bi stopil v Marijino družbo, greh, zaradi katerega je toliko zakonov nesrečnih, zaradi katerega jih je že toliko odpadlo od svete vere in največkrat

ravno ta greh teži vest tistim, ki zabavljajo čez vero, pogostno prejemanje sv. zakramentov, Marijine družbe, duhovnike itd.

II. Ali kakor vsak greh tako tudi ta greh ni tak, da bi se ga človek ne mogel vzdržati, saj Bog dá vsakemu dovolj milosti, samo če hoče. In kakor ga ni greha, ki bi ga Bog ne mogel in ne hotel odpustiti, tako tudi greh nečistosti ni tak, da bi moral človek obupati. Toda eno je: porabi čas in ne odlašaj na jutri, marveč še danes je treba pričeti s popoljšanjem.

Človek je res slab, zato hočem zopet danes ob kratkem podati še nekaj pomočkov, ki naj nas varujejo teža greha.

1. Nikdar bi človek ne grešil, če bi vedno mislil, da ga Bog povsod vidi, da ga gleda Bog tudi na samem, tudi ponoči.

2. Redkeje bi kristjan grešil, če bi bolj pazil na svoje oči, ušesa, jezik, sploh na svoje počutke.

3. V greh nečistosti more pasti, kdor se noče ogniti bližnji priložnosti, t. j. kdor hodi nalašč v kraje, ki so zanj nevarni, kdor se peča nalašč z osebami, ki bi ga utegnile ali so ga že morebiti zapeljale v greh.

4. Predvsem pa je treba pomoči od zgoraj. — Treba je zvesto moliti, pogosto prejemati sv. pokoro in sv. Rešnje Telo in posebno izdaten pripomoček je priporočati se Devici Mariji. Ona — najčistejša — nam daje najlepši zgled, najboljšo pomoč za Bogom. Zatekajmo se k njej v skušnjavah zoper tisto čednost, ki je njej najljubša. Amen.

A. L.

Druga adventna nedelja.

Homilija.

Pripravite pot Gospodu. Luk. 9, 4.

Znano vam je, kakšen poklic je imel sv. Janez Krstnik. Pripravljal je pot Gospodu; on naj bi bil ljudi storil pripravne, sprejeti Odrešenika in udeležiti se njegovega odrešenja. Ker vam je to znano, zato vas je moralo tem bolj osupniti vprašanje sv. Janeza: »Ali si ti, kateri ima priti, ali naj drugega čakamo?« Zdi se nam, kakor da bi bil sv. Janez dvomil, je li Jezus Kristus res od Boga poslani Odrešenik sveta. Toda sv. Janez je bil od Sv. Duha razsvetljen prerok in zato je dobro vedel, da je Jezus Kristus Odrešenik sveta; le nekateri njegovi učenci so o tem dvomili in zato je dva taka dvomeča učenca poslal k Jezusu z vprašanjem: »Ali si ti, kateri ima priti, ali naj drugega čakamo?« Sv. Janez je želel, da bi se ta dva učenca na lastne oči in ušesa prepričala, da je Kristus obljub-

ljeni Mesija in Zveličar sveta in da bi potem še druge učence o tem prepričala.

Kdo bi pač mogel dvomiti nad Jezusom, kdor ga je le količkaj poznal in kdor je poznal prerokovanja o prihodnjem Zveličarju? Saj se je nad Jezusom vse do pičice natanko spolnilo, karkoli so prerokovali o njem božji preroki! In zato tudi Jezus ne odgovori naravnost Janezovima učencema: »Jaz sem Mesija, jaz sem obljubljeni Zveličar sveta;« ampak sklicuje se na preroka Izaija. Ta prerok je namreč o prihodnjem Odrešeniku prerokoval tako-le: »Takrat se bodo slepim oči odprle in ušesa gluhih bodo odmašena. Tedaj bo kruljevi skakal kakor jelen in jezik mutastih bo razrešen.« (Iz 35, 5. 6.) In na to prerokovanje Izaijevo se sklicuje Jezus, ko odgovori Janezovima učencema tako-le: »Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla. Slepí izpregledujejo, hromí hodijo, gobavi se očiščujejo, gluhi slišijo, mrtvi vstajajo in ubogim se evangelij oznanjuje.« (Mat. 11, 4. 5.) Jezus je hotel s temi besedami reči: »Čudeže, ki so jih preroki napovedovali o Mesiju, delam jaz, spoznajte torej iz tega, da sem res obljubljeni, od Boga poslani Zveličar sveta in da ni treba na drugega čakati.« — Pristavil pa je še te-le besede: »In blagor mu, kdor se nad menoj ne pohujša.« Kdo pa se pohujša nad Jezusom? Pohujševali so se nad njim Judje, ker so pričakovali, da bo obljubljeni Odrešenik mogočen in bogat in da jim bo pripomogel k slavi in gospostvu čez druge narode; Jezus pa je bil le ubog in reven, tako reven, da je rekel o sebi: »Ptiči imajo svoja gnezda in lisice svoje brloge, Sin človekov pa nima, kamor bi položil svojo glavo.« In zato so se nad njim pohujševali Judje in ga niso hoteli spoznati za obljubljenega Odrešenika. Pohujševali so se nad njim neverniki, ki se jim je neumno zdelo, moliti križanega Boga. Pohujšujejo se nad njim tudi kristjani, in sicer vsi tisti kristjani, ki si ne vzamejo za zgled Jezusa, ki ne posnemajo njegovih čednosti, ki ne žive po njegovem nauku. Jezi vdani se pohujšujejo nad Jezusom, zato ker je bil Jezus krotak in pohleven. Prevzetni se pohujšujejo nad njim, ker je bil Jezus iz srca ponižen. Lakomni se pohujšujejo nad njim, zato ker je bil Jezus ubog in prijatelj uboštva. Lahkoživci, požrešneži in nezmerneži se pohujšujejo nad njim, zato ker jim je Jezus Kristus dal s svojim križem zgled, da naj bi tudi oni križali svoje meso in njega poželjivost.

Pa, če se tudi še toliko pohujšujejo, zavoljo tega ne bo njim na ljubo Kristus postal drugačen, kakor je. In kakor bi taki kristjani radi imeli drugačnega Kristusa, tako hoče tudi Kristus imeti drugačne kristjane. Na koncu dni poreče vsem, ki so se nad njim pohujševali, takole: »Zgled sem vam dal, najlepši, največičastnejši zgled, da bi bili tudi vi storili, kakor sem storil jaz,

pa vi niste hoteli. V me niste hoteli poznati v življenju, sedaj vas pa jaz nočem spoznati; poberite se spred mene v večni ogenj.»

Ker je ljudstvo videlo, da je sv. Janez poslal dva učenca k Jezusu vprašat, kdo da je, bi bilo utegnilo to ljudstvo napačno slabo misel imeti o Janezu. Da bi to odvrnil, naznani Jezus zdaj visoko čednost, veliko vrednost in delo velikega Janeza Krst. Rekel je: »Kaj ste šli v puščavo gledat? Trst, od vetra sem in tja majan?« Jezus je hotel reči: »Janez ni podoben trstu, ki ga veter maje sem in tja, ampak Janez je mož, ki ima zmeraj svoj namen pred očmi, ki nikdar ne omahuje semtertja, in ki zmeraj trdi, kar je enkrat premišljeno rekel. Sv. Janez je moral na Jezusa pripravljati. Ker pa je priprava na Jezusa in na zveličanje pokora, zato je stopil sv. Janez med ljudi kot spokornik. Prva lastnost spokornikova pa mora biti stanovitnost v premagovanju vseh zadržkov. In zato Jezus najprej pohvali stanovitnost Janezovo.

Ah, kakšen razloček je med sv. Janezom in med nami! Ali ne veljajo tudi o nas besede sv. Avguština: »Mnogi se imenujejo kristjani, v resnici pa niso kristjani; to se imenujejo, kar niso.«

Kar sv. Janez ni bil, to smo žal le prevečkrat mi — trst, od vetra semintja majan — tako nestanovitni v čednosti, tako omahljivi v dobrih sklepih, tako slabotni v vojski zoper naše neredne strasti. Že lahka sapica kake skušnjave nas premaža, da se vdamo skušnvi, da privolimo v njo in pademo; že majhen križ, ki nam ga Bog naloži, nas naredi vse nevoljne in nepotrpežljive. Glejte, taki smo mi. Vse drugačen pa je bil sv. Janez, on ni bil omahljiv, kakor trst, ampak stanoviten in močan, kakor hrast.

Kar sv. Janez ni bil, to smo mi. Mehkužneži smo v obleki, ki precej posnemamo vsako novo šego in nošo, mehkužneži smo v jedi in pijači, mehkužneži v vsem življenju. Taki mehkužneži so, kakor pravi sv. evangelij, v kraljevih hišah, ne pa v puščavah. O da bi bilo to res! Ali žalibog, danes ni več to res, kajti mehkužneži niso samo v kraljevih hišah, ampak mehkužnost v obleki, v jedi in pijači in vsem življenju se je že tako razširila, da je je dosti dobiti celo v bornih kmetskih kočah. Čim bolj pa se mehkužnost v obleki ter v jedi in pijači širi, čimbolj gineva prejšnja priprostost, tembolj gineva tudi lepo, čednostno, krščansko življenje, tembolj gineva pa tudi blagostanje, tembolj gineva zadovoljnost, tembolj gineva sreča, ker gineva blagoslov božji, tembolj se pa širi nezadovoljnost, revščina, pomanjkanje in upor zoper gosposke in oblasti.

Gospod Jezus Kristus je torej pohvalil sv. Janeza kot krepostnega, čednostnega, stanovitega in močnega spokornika. Pa še večja hvala čaka sv. Janeza iz ust Zveličarjevih. Ni ga samo imenoval spokornika, ampak celo preroka in še več kot preroka. »Ta je, o katerem je pisano: »Glej, jaz pošljem svojega angela pred tvojim obličjem, kateri bo pred teboj tvoj pot pripravljal.« O kolika pohvala za sv. Ja-

neza iz ust božje Modrosti. Angela ga imenuje. In sv. Janez je bil res angel, ker je na zemlji živel kakor angel, ker milosti božje ni nikdar izgubil ali zmanjšal, ampak vedno le pomnoževal. Janez je bil res angel če ne po naravi, vendar pa po svojem poklicu; kajti grška beseda »angelos« pomeni toliko kot poslanec in sv. Janez je bil poslanec božji, ki je imel ljudi pripravljati na prihod Odrešenikov. — O koliko takih poslancev je ljubi Bog že tebi poslal, kristjan moj! Dal ti je skrbne starše, dal ti je vestne učitelje, dal ti je pridigarje, dal spovednike, dal odkritosrčne prijatelje, glej, vsi ti so angeli po poklicu, so poslanci božji, — da, vsak, kdorkoli te je od hudega odvrčeval in k dobremu opominjal, kdor te je svaril in učil, je bil po poklicu poslanec božji, ki je pripravljaj tebi pot zveličanja. Ali kaj pomaža, ko nisi ti hotel hoditi po potu, ki pelje do Kristusa, do zveličanja, kaj pomaža, če si morda sicer rad poslušal take poslance božje, ubogal jih pa le nisi. Tudi Herod je rad poslušal sv. Janeza, ali ravnal se ni po njegovih besedah, in nazadnje ga je še zaprl v ječo, zato ker mu je greh očital, ker ga je svaril. Morda pa ti niti nisi hotel poslušati svarjenja, morda si imel do zveličanskega opominjevanja otrpnjeno srce? Kaj pa potem? O potem veljajo tebi besede sv. Gregorja Vel.: »Vsaka duša, ki zametuje svarjenje, je neozdravljiva.« In paganski modrijan Seneka pravi: »Dobri se veseli, če ga kdo opominja, hudobni pa prenaša svarjenje le z nevoljo in nerad.«

Torej angel ali poslanec božji je bil sv. Janez, ki je delal sam ostro pokoro in druge opominjal k pokori. Tudi jaz stojim tu kot poslanec božji. S v a d v e n t n i č a s j e č a s m o l i t v e i n p o k o r e ; zatorej kličem s sv. Janezom: delajte pokoro, kajti kraljestvo božje se je približalo, prejmite vredno sv. zakramente, in tako pripravite pot Gospodu, ki hoče sedaj v adventnem času priti v vaša srca pohleven in krotak kot jagnje v podobi kruha; pripravite s pokoro pot Gospodu, ki bo o božiču na duhovni način prišel na svet kot ljubeznivo detece, pripravite s pokoro pot Gospodu, ki bo enkrat kot strašen sodnik prišel v oblakih neba z veliko častjo in močjo soditi žive in mrtve. Amen.

Dekan Josip Plantarič.

Tretja adventna nedelja.

Kdo in kaj je človek.

Judje so poslali duhovnikov in levitov do Janeza, ga vprašat: Kdo si ti?
Jan. 1, 19.

Ko je na obrežju reke Jordan nastopil sv. Janez Krstnik ter imel misijon za jude in malikovalce, za visoke in nizke, pošljejo Judje k njemu odposlanca vprašat ga: »Kdo si ti?« Sveti

predhodnik Mesijev je dobro vedel, kdo je, zato odgovori judovskim duhovnikom in levitom: »Jaz sem glas vpijočega v puščavi; pripravite pot Gospodov.«

Dandanes pa je nešteto veliko ljudi, ki ne vedo, ali ki več ne vedo, kdo in kaj da so. Zato bi jih vprašal z besedami današnjega evangelija: »Kdo si ti?« In kakšen odgovor bi moral na to dobiti?

Odgovor na to je deloma žalosten, resen, deloma vesel, tolažljiv. Torej rečem: Ti si sam po sebi glede na svoj postanek, na svoj začetek — nič, glede na svoj konec — trohljiv in pozabljenosti zapadel. Kaj ne, to je odgovor, ki nam mora vzbuditi duha spokornosti prav po želji sv. Janeza Krstnika in po namenu sv. Cerkve v adventnem času. V današnjem berilu pa nam sv. Cerkev z besedami svetega Pavla tudi kliče: »Veselite se v Gospodu! Še pravim: Veselite se!« In glejte! Na vprašanje: »Kdo si ti?« moremo dati tudi vesel, prav tolažilen odgovor: Jaz sem božji. Božji sem, ker sem po svojem početku od Boga, ker sem po svojem namenu za Boga, ker imam po svojem poklicu vedno biti pri Bogu.

Ta dvojni odgovor na vprašanje: Kdo si? si sedaj oglejmo bolj na drobno.

I. Eden izmed sedmerih grških modrijanov je imel geslo: »Spoznaj samega sebe!« Tak rek je bil napisan tudi vrhu Apolonovega templja. »Kdor ne pozna samega sebe,« pravi sv. Bernard, »je podoben možu, kateri zida hišo brez podlage.« Kdo pa more spoznati samega sebe? Tisti, kateri si zna odgovoriti na vprašanje: Kdo si ti?

1. Prvi odgovor na to vprašanje se glasi: Človek, ti si z ozirom na svoj postanek — nič.

Pomislimo! Pred sto leti še ni bilo nikogar izmed nas na svetu. Vsak pesek, vsak kamenček je že bil tu, nas pa še ni bilo, mi nismo bili torej še nič. Nikar tega nikoli ne pozabimo! Kardinal du Perron si je dal na svoj grobni spomenik zapisati: »Cinis et nihil.« »Pepel in nič.« Mi smo pa prav iz take tvarine, iz katere je bil oni kardinal.

Živel je svoj čas v Avstriji general z imenom Marija Jožef pl. Geramb; ta je vstopil potem v ostri red trapistov. Te-le pa so njegove besede: »Prvi korak, ki ga človek stori v življenje, je tudi že prvi korak proti grobu. Kakor hitro odpre svoje oči luči, oznani se mu že tudi smrtna obsodba: »Umrli boš.« To pa začetkom ni bilo odločeno; Bog ni naredil smrti, ampak je ilu, iz katerega je ustvaril človeško telo, vdihnil duha neumrljivosti ter položil vanj kal življenja. Bog življenja torej svojega dela ni ustvaril za smrt, ampak za življenje. Kdo pa je zadolžil tisto strašno nesrečo ter je smrt prinesel na svet? Prvi grešnik, in to

je postal Adam po svoji nepokorščini in zapadel je hkrati tudi sam smrti. Kako žalostno je torej tisto sporočilo apostolovo: »Po enem človeku je prišel greh na svet in po grehu smrt.« (Rim. 5, 12.)

Pa prišlo je še hujše. Mi smo od prvega grešnika podedovali razen greha tudi še poželjenje, da bi greh delali tudi sami in ga storili veliko. Tako smo vsi grešniki in zapadli smrti. Zato velja vsakemu, in tudi najvišjemu na vladarskem prestolu napis onega kardinala: »Pepel in nič.« Torej moli sv. Cerkev ob pogrebu: »Iz prsti si ga naredil.«

In vendar se najdejo ljudje, ki si v svojem napuhu domišljujejo, Bog ve, kaj so, pa niso nič. O kako je taka domišljavost neumna! Na kaj pa si tako ponosen? Ali na svoje posestvo, ali na premoženje, ali na lepoto? Sa vendar veš, da to ne spada k tvojemu bistvu in je čisto postransko, ker nič nisi prinesel na svet in nič ne boš odnesel, ne bogastva, ne lepote.

»Kdo si ti?« Po svojem stanu, službi si neznamen, malenkosten. Le pomisli vsak, koliko je na svetu še višjih, imenitnejših od tebe. In naj je ta ali oni stanu še tako visokega, nazadnje le mora umreti. Zopet vzroka dovolj, da si ponižen in ne napuhnen.

2. »Kdo si ti?« Glede na svoj konec si trohnoaba in pozabljenost. Prerok Izaija je zaslišal glas: »Vpij!« Mož božji vpraša: »Kaj hočem vpiti? Vse meso je senó in vsa njegova slava kakor cvetlica na polju. Seno se je posušilo in cvetlica je obledela, ker je Gospodova sapa vanjo pihnila. Zares, senó je ljudstvo!« (40, 6.—8.) Taka pa je usoda vsakega posameznega človeka in je usoda vseh 1500 milijonov ljudi na zemlji. Zemlja je kakor neizmerno pokopališče. Iz preroka Daniela lahko obrnem semkaj besede: »Vidim moške in ženske in otročje stopinje.« (14, 19.) In ker nobeden ni izvzet, zato veljajo vsakemu besede sv. Cerkve na pepelnično sredo: »Spomni se, človek, da si prah in se v prah povrneš!«

In konca konec je pozabljenost. Koliko jih je že bilo, ki so že samo s svojim imenom pripravljali ljudi v strah in trepet, a sedaj so pozabljeni. Koliko jih je bilo, ki so vladarske prestole prekucnili, kraljestva zdrobili, ljudstva v tla pomandrali, a kdo se dandanašnje še zmeni zanje, samo še kak zgodovinar. Kaj pa je ostalo od drugih, ki niso nič vplivali na potek svoje dobe, ki so bili navadni ljudje? Od teh ni ostalo potomcem znano niti ime. Nehvaležni svet pozabi tudi kaj kmalu največjih dobrotnikov, kakor so starši, dušni pastirji. V nekaj tednih ali mesecih izginejo starši otrokom, dušni pastirji župljanom več ali manj iz spomina.

Zavest, da človeka po smrti tako kmalu pozabijo, je kaj neprijetna našemu srcu. Zato je Bog nam v tolažbo človekovo usodo obrnil tudi na bolje z ozirom na njegov večni cilj. Človeka namreč Bog ni ustvaril, da bi za vedno zapadel zemlji in

večni pozabljenosti, ampak za nadnaravno življenje, da bi bil ves božji na tem in onem svetu.

II. Zopet vprašam: »Kdo si ti?«

1. Odgovor se mora glasiti: Jaz sem stvar božja, sem od Boga. Tak je moj pravi postanek. Ustvarjen sem po božji podobi, po svoji neumrjoči duši sem podoben najpopolnejšemu duhu božjemu.

V človekovi duši si je Bog napravil lastno podobo, sliko ali odtis. Najbolj sloveči italijanski slikar Rafael je naslikal samega sebe. Ta slika je prišla na dražbo in je bila prodana za zelo veliko ceno. Pa kaj je človekova podoba proti božji!

»Tvoje roke so me naredile,« kliče bogaboječi Job (10, 8). »Kolika čast! Oči si mi dal, da gledam, ušesa, da poslušam, jezik, da govorim, noge, da hodim, roke, da delam. Kolika ljubezen! Razum si mi dal, da te spoznavam, prosto voljo, da ti služim, spomin, da se te spominjam, srce, da te ljubim. Kolika dobrota!«

Kako velika čast nam je došla tudi z učlovečenjem druge božje osebe! Izmed našega rodu je Kristus Gospod, postal je naš brat in mi njegovi bratje in sestre. Povzdignil je s tem našo naravo nad vse druge zemeljske stvari. In še več. Ne le, da je hotel imeti dušo in telo kakor mi, dal se je za nas pribiti na križ in vso svojo kri za to preliti, da bi nam bilo dobro, da bi mi bili rešeni greha in večne pogube. Vsaka kapljica njegove krvi ima neizrečeno ceno, ker to je kri Sina božjega. »Kupljeni ste za drago ceno,« nam zatrjuje sv. Pavel. (I. Kor. 6, 20.) Tega bi ne smeli nikdar pozabiti ter visoko čislati kri Kristusovo v neumrjočih dušah. Sv. Bernard pravi: »Celi svet nima nobene vrednosti v primeri z eno samo dušo. Zakaj ne za ves svet je hotel naš Odrešenik dati svoje življenje, ampak le za našo dušo.«

Za francoskega kralja Ludovika Svetega, ki je bil s svojima bratoma Karolom in Alfonzom v saracenskem ujetništvu, je plačala francoska država 500.000 goldinarjev, za tisto dobo — sredi 13. stoletja — ogromno vsoto, da jih odkupi. Za našo dušo je božji Zveličar dal vso svojo kri ter daroval vse svoje trpljenje in bridko smrt.

Pa še više gre naša cena. Zakaj mi smo po milosti presvete Trojice ne le otroci božji, ampak tudi tempelj Svetega Duha. Sv. apostol Janez nam kliče: »Poglejte, kakšno ljubezen nam je izkazal Oče, da se božji otroci imenujemo in smo.« (I. 3, 1.) Sv. Pavel pa vprašuje: »Ali ne veste, da ste tempelj božji in da duh božji v vas prebiva?« (I. Kor. 3, 16.)

Duha božjega smo prejeli pri sv. krstu. Ako smo ga pregnali s smrtnim grehom, je v zakramentu sv. pokore zopet prišel v našo dušo, ko smo se skesano spovedali ter imeli trdni sklep, skrbno se varovati greha in bližnje grešne priložnosti.

Kaj naj še rečem o nedopovedljivi sreči in časti, da v svetem obhajilu pride v naše telo in našo dušo sam Jezus Kristus v podobi posvečenega kruha ter nam je tako zastava častitljivega vstajenja in večnega življenja. »Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.« (Jan. 6, 55.)

Koliko ljubezen, koliko hvaležnost smo za vse to dolžni svojemu Bogu!

2. Vprašam dalje: »Kdo si ti?« — Človek, ti nisi le od Boga, ampak tudi le za Boga.

Avstrijski nadvojvoda Maksimilijan, ki je umrl pred nekaj desetletji ter bil veliki mojster nemškega viteškega reda, je zapisal premišljevanje o namenu človekovem v svoj dnevnik: »Bog, zahvalim te, da si mi slednjič odprl oči! V mojih otroških letih so mi rekli, da sem rojen za velikega državnika. Ko sem pozneje rajši vstopil v vojaški stan, so mi dejali, da sem rojen za generala. Z ozirom na moje bogastvo in visoko stopinjo so mi prigovarjali, da sem rojen za to, da uživam življenje v vsej razkošnosti. Samo tega mi ni nihče povedal, da sem ustvarjen — za Boga. To pa je edino res, vse drugo je laž, in to resnico sem sedaj spoznal. Zato si hočem dobro zapomniti: Jaz sem ustvarjen za Boga!«

To pa, ljubi kristjani, je n a m e n, cilj in konec vseh ljudi. Treba le, da si to dobro vzamemo k srcu ter si rečemo: »Za Boga sem ustvarjen, k Bogu hočem tudi priti.« Ni na tem, ali živim ali ne, ampak na tem je, da živim za Boga, da l e n j e m u s l u ž i m. Ko bi to pozabil, pozabil bi najjemenitnejše in najpotrebnejše, prezrl bi svoj poglavitni namen in svojo najsvetejšo dolžnost. »On je Gospod, naš Bog; in mi smo ljudstvo njegove paše, in ovce njegove roke,« da govorim s psalmistom. (94, 7.)

3. Gospod Bog pa je tako neizrečeno dobrotljiv, da nas hoče z a n j e m u i z k a z a n o s l u ž b o poplačati in vekomaj osrečiti, hoče n a s p r i s e b i i m e t i v e č n o, ker »nas je odločil v dosego zveličanja po Gospodu našem Jezusu Kristusu«. (I. Tes. 5, 9.) Za zvestobo v službi nebeškega kralja nam pripade kraljeva dediščina nebeška. Nezvestoba najvišjemu Gospodu pa prinese večno pogubo. Ker smo po Bogu ustvarjeni in odrešeni, ima pač le on prvo pravico do nas. Zato nas bo tudi sodil, ali smo se vredne izkazali njegove ljubezni in njegovega plačila. Sv. Janez Krstnik je tako-le govoril o njem: »Njegova vevnica je v njegovi roki, in bo očistil svoje gumno, in bo spravil svojo pšenico v žitnico, pleve pa bo sežgal z neugasljivim ognjem.« (Mat. 3, 12.)

Božja volja je torej, da pridemo za vse veke k njemu. In nebeško blaženost, kdo je vstanu dopovedati? Veliki duh preroka Izaija in za njim apostola Pavla ni mogel drugega izreči, kakor: »Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kateri ga ljubijo.« (I. Kor. 2, 9.)

Sv. Janez Evangelist, v tretje nebo zamaknjen, je tudi poskusil povedati, kakšna je nebeška blaženost, in je zapisal v skrivnem razodenju: »Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo.« (21, 4.) Sv. Janez pa tudi piše v naslednjem poglavju, da bodo izvoljenci božji »gledali njegovo obličje, in njegovo ime bo na njih čelih« (22, 4), to je, bodo v presrčni prijaznosti z Gospodom Bogom.

Sv. Hijeronim pripoveduje, da jih je veliko romalo v Jeruzalem, da bi videli sv. apostola Jakoba mlajšega, bratranca Gospodovega. To pa zato, ker je bil po obličju menda zelo podoben našemu Zveličarju. V nebesih pa izvoljenci gledajo celo presveto Trojico, Očeta, Sina in Sv. Duha, pa Marijo, božjo Mater in nebeško Kraljico, angele in svetnike; in vse to je njihova neminljiva sreča in blaženost.

Kdo in kaj smo torej mi? Apostol odgovarja: »Duh sam daje pričevanje našemu duhu, da smo otroci božji. Ako pa otroci, smo tudi deleži; deleži sicer božji, sodeleži pa Kristovski; če le z njim trpimo, da bomo tudi z njim poveličani. Menim namreč, da se trpljenje sedanjega časa ne da primeriti prihodnji časti, katera bo nad nami razodeta.« (Rim. 8, 16.—18.)

Sv. Bonifacij, škof v Lužanu, je ležal neko sveto noč hudo bolan ter vsled tega ni mogel k polnočnici. Bridko se mu je to zdelo in potožil je svojo srčno bolečino nebeški Materi. Tolažnica žalostnih pa je znala polajšati bolečino svetemu možu. Kaj stori? Prikaže se mu, Dete Jezusa, v plenice povito, na rokah ter mu ga položi na srce. O kako neizrečeno se razveseli sveti škof, ko sme božjemu Detetu gledati v obličje! Ni čuda, da reče potem svojim prijateljem: »Sedaj razumem, zakaj angeli hrepene Zveličarju gledati v obraz. Ako bi v nebeškem raju ne bilo sicer nič videti, kakor to svetlo in prečastitljivo obličje, bilo bi že samo zato vredno, vso žalost in najhujšo bolezen pretrpeti samo, da bi gledal poveličano obličje tistega, pred katerim se upogibljejo vsa kolena.

Pa vrnimo se k začetku! »Kdo si ti?« Majhen, da, nič v sebi in po sebi, velik v Bogu in po Bogu. Tako se glasi žalosten, tako pa vesel odgovor. Pa le veseli odgovor nas more zadovoljiti in osrečiti, ker nam pove, da smo božji po milosti troedinega Boga, kateri nas hoče vekomaj zveličati. Zato pa tudi vse storimo, kar treba, da dosežemo svoj večni namen. Kaj pa je treba, o tem nas pouči svetopisemski pridigar tako-le: »Boga se boj in izpolnuj njegove zapovedi, ker to dela človeka popolnega.« (Ekl. 12, 13.) Kdor pa je popoln, je dozorel za nebesa. Amen.

Po dr. Hammerju V. Bernik.

Četrta adventna nedelja.

Kako naj Gospodu pripravimo pot?

Pripravite pot Gospodovo! Luk. 3, 4.

Od leta 759. do blizu 696. pred Kristusovim rojstvom je sveti mož Izaija prerokoval. Ko nekdanj tako gleda v daljno prihodnost, vidi v duhu tam ob Jordanu Janeza Krstnika ter ga sliši oznanovati krst pokore v odpuščanje grehov in zato prerok izpregovori naslednje besede: »Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodu, ravne naredite v puščavi steze našemu Bogu. Vsaka dolina bodi zvišana, in vsak hrib in grič bodi znižan; in krivo bodi ravno in grudasto bodi gladka pot; in razodevalo se bo veličastvo Gospodovo, in vse meso bo tudi videlo, da so usta Gospodova govorila.« (Iz. 40, 3—5.)

Po preteku sedemsto let res nastopi mož v Izraelu ter odgovori na vprašanje judovskega zbora, kdo da je, rekoč: »Jaz sem glas vpijočega v puščavi, pripravite pot Gospodovo, kakor je rekel Izaija prerok.« (Jan. 1, 23.) In ta čudoviti mož je skoro ravno tiste besede oznanoval, kakor nekdanj prerok Izaija. Kar je pa ta glas tam ob Jordanu klical, to pridiguje sv. Cerkev zdaj že osemnajststo let ravno ob tem času bližnjega prihoda Zveličarjevega: »Pripravite pot Gospodu!«

Kakšno pa mora biti to pripravljavanje, da ne bomo samo zdaj o božiču Jezusa spodobno sprejeli, ampak da tudi z njim združeni ostanemo — to nas uči Janez Krstnik v današnjem evangeliju rekoč: »Vsaka dolina naj se napolni, in vsaka gora in vsak grič naj se poniža; in kar je krivega, bodi ravno, in kar je ostrega, gladka pota.« (v. 5.) To tedaj moramo storiti, namreč:

1. doline napolniti, 2. gore ponižati, in 3. krivo z ravnati, potem bomo videli zveličanje božje (v. 6.).

I. Sv. Janez je opominjal judovsko ljudstvo, naj odstrani vse napotke, ki bi utegnili zadrževati prihod Zveličarjev v človeško srce.

1. Velik napotek za popotnika pa so j a m e na cestah; zato sv. Janez terja: Vsaka dolina naj se napolni. Kaj pomenjajo te besede? Jame in doline nastanejo in so tam, kjer kaj manjka. Torej nastane v našem srcu dolina, kadar kaj opustimo, kar smo storiti dolžni. Ne samo to je greh, če kaj storimo, kar je Bog prepovedal, ampak greh je tudi, opustiti to, kar je zapovedano. Ni samo tisti človek malopriden, ki druge v greh napeljuje, tudi tisti greši, ki bližnjega pred grehom ne svari ter mu ne brani grešiti. Ne greši samo tisti, ki drugega obrekuje, temveč tudi on, ki čast in poštenje bližnjega ne zagovarja proti obrekovalcem. — In takih grehov, ki se z o p u š č a n j e m godijo, je ve-

liko. Le pogledjmo v svoja srca in pomislimo, kako smo izpolnivali dolžnosti svojega stanu, videli bomo dosti nižin, videli globoke jame in doline, videli dosti grehov v nemarnosti in mlaknosti.

Staršem je Bog otroke dal, da bi jih vzgojevali za nebesa, da bi jih z besedo in z lepim zgledom napeljevali k dobremu. Pa kako radi zanemarjajo to sveto dolžnost in kolikrat ravno narobe delajo ter so celo v spotikljej in pohujšanje svojim otrokom! To so pač globoke jame, ki se morajo napolniti. — Gospodarjeva dolžnost je, družino imeti v strahu božjem in za njen dušni in telesni blagor skrbeti. Pa kateri gospodar dandanašnji misli na to? Kaj se on meni za odgovornost pred Bogom? To je velika jama, pri kateri se bo marsikateri spotaknil ob sodbi. — Posli in delavci bi morali svoje gospodarje spoštovati, jih ubogati ter jim zvesto služiti, — pa o dolžni pokorščini in poslušnosti nočejo nič vedeti. — In vsak človek ima posebne dolžnosti, ki bi jih moral spolnovati, pa on vidi le svojega bližnjega ter ga presojuje, kaj in kako bi moral delati, kaj da je zanemaril, in vse to se mu oponaša — samega sebe pa ne vidi in ne ve, da je prazen, da ima še dovolj jam, katere bi moral napolniti, ako hoče, da bo Zveličar pri njem svoj vhod obhajal.

2. Doline v svojih srcih imajo tudi oni, katerim so namenjene Jezusove besede: »Poberite se spred mene v večni ogenj! ... zakaj lačen sem bil, in mi niste dali jesti; žejen sem bil ... tuj sem bil, in me niste pod streho vzeli; nag ... niste oblekli; bolan ... niste obiskali.« (Mat. 25, 41.) Kolikorkrat smo opustili storiti dobro delo usmiljenja, ko bi bili lahko, toliko smo v svojem srcu pustili nezasutih jam, katere napolniti moramo s tem, da zanaprej z dobrim srcem pomagamo ubogim po svoji zmožnosti, svesti si, da Zveličar vsled svoje obljube ni kupice vode ne bo pustil nepovrnjene, katero podelimo v njegovem imenu.

3. K dolinam našega srca se šteje tudi obupljivost in malodušnost, v kateri se človek vsaki malenkosti dá zmotiti in zadrževati na potu zveličanja. Takega človeka hudi duh zmeraj plaši in straši; zdaj zavoljo storjenih grehov, da se zanje še ni dosti pokoril, ali da se jih ni prav in veljavno izpovedal; zdaj mu očita, da premalo napreduje v čednosti; zdaj mu zopet pravi, kako oster in težek je pot popolnosti; tako se človek zboji, zgubi trdno voljo in srčnost in začne v dobrem omahovati. Tak dušni stan je velik napotek zveličanja in tudi brani Jezusu priti v naša srca, kakor veliki grehi. — Tudi to jamo je treba napolniti, in sicer s svetim pogumom, z neomahljivim zaupanjem, s katerim nastopimo pot čednosti. Recimo s kraljem Davidom: »Zdaj začnem«, v trdnem zaupanju na božjo pomoč hočem napredovati v dobrem kljub vsem zmotnjavam hudega duha. S tako neplašljivostjo bomo vse njegove napade odbili,

zakaj sv. Terezija pravi: »Hudič se ničesar bolj ne boji, kakor pogumnih duš.«

II. Janez Krstnik zahteva, da se morajo griči, hribi in gore ponižati, ker ti človeka pri potovanju zelo zadržujejo in silno upehajo. Gora se vzdiguje čez kraj, kjer stoji, ona takorekoč sili čez vse drugo kvišku. V našem duhu je tudi taka gora, čenapu h v njem prebiva, ki je res vsaki dobri misli, dobri besedi in dobremu dejanju glede zveličanja na poti.

1. V napuhu se vzdigujemo sami čez sebe, hočemo več biti in imeti, kakor smo in imamo v resnici, in pozabimo Boga, ki nam je vse dal in brez katerega nismo nič. »Kaj pa imaš — vpraša apostol (1. Kor. 4. 7) — kar bi ne bil sprejel? Ako si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil prejel?« Nihče tedaj nima prednosti sam na sebi pred drugim; kar ima kdo pred drugim, je le dar božji, torej ni človekovo, ampak božje, in mu ne daje pravice, s tem se kakor s svojim hvaliti in ponašati. Če se v svojih mislih zavoljo dozdevnih prednosti in zmožnosti zmeraj više ceniš, če si samodopadljiv, če se le za preveč spretnega šteješ, kakor bi ne potreboval nobenega sveta ali pojasnila, če se koj čutiš razžaljenega, ako te kdo prezre in drugega povzdigne, če ne moreš slišati in prenašati ni najmanjšega popravka tvojega ravnanja — o potem se v tvojem srcu raztezajo gore, ki pot Gospodu zapirajo, kajti Zveličar, tako preprost in ponižen, ne more pri prevzetnežu stanovanja vzeti. In če bi bil v drugih rečeh brez prigovora in graje, bi bila taka preširnost tista skala, ob kateri bi se vse druge čednosti spotaknile.

2. Taka gora je še bolj strma, če se v napuhu tudi nad svojega bližnjega povzdigujemo; če ga zaničujemo in celo po zunanje z besedami in dejanjem vedeti damo, kako daleč so še za nami, da se ne morejo meriti z nami. Grda ošabnost in samozaupljivost je, če drugemu nobene ne pustimo veljati, če vse, kar so drugi dobrega storili, pomanjšujemo in edino le svoja dejanja v pravo svetlobo postavljamo, kakor bi vseh drugih ljudi prizadevanje bilo nič in le tvoje veljalo.

Čez tako goro prevzetnosti ne stopa Zveličar; ako je ne odstranimo, ne pride Gospod k nam. Nad njim samim se moramo zgledovati; on sam hoče nam enak postati, nas vse v otroke božje in svoje brate storiti. Ako tedaj njegove brate zaničujemo ter se čeznje povzdigujemo, Gospodu ravno nasproti delamo. Proč tedaj z goro prevzetnosti nasproti bližnjemu. Nobena misel naj v našem srcu ne vstaja, nobena beseda opravljanja in obreovanja, ki bi vtegnila odvzeti drugim ljudem poštenje ter jih žaliti, naj ne pride čez naše ustnice, nobeno dejanje naj ne prihaja od nas, ki ima v samodopadljivosti in zaničevanju bližnjega svoj začetek. Zato nas lepo opominja sv. Pavel (Rimlj. 12. 10) rekoč: »Z bratovsko ljubeznijo se med seboj ljubite; s spoštovanjem si pridite med seboj naproti!«

3. Najbolj visoko in strmo pa se vzdiguje gora v tistem

človeku, ki se tako rekoč čez svojega Stvarnika postavlja. Podoben je tistim velikanom, o katerih pesniki (Ovid) pripovedujejo, da so v začetku na zemlji živeli ter hoteli velikega boga Jupitra z nebes pregnati. Da bi pa mogli do nebes priti, so gore skup nosili ter eno vrh druge nakladali, nanje šli in od tam potem nebesa napadali. Ali ni na svetu dosti prevzetnih učenjakov, ki bi tudi radi Boga odstavili ter mu nobenih pravic ne pustili ni v nebesih ni na zemlji? Ali ni dosti napuhnežev, ki o Bogu in sv. Cerkvi nič nočejo vedeti? ki vso vero od sebe vržejo, ker stavijo svojo modrost in prebrisanost nad razodenje božje in nad nauk katoliške Cerkve? Ali ni dosti kristjanov, ki leta in leta greh na greh nakladajo, trdovratni ostanejo in tako res znosijo vkup cele gore hudobije? S svojim grdim življenjem takorekoč nebesom kljubujejo ter hočejo Bogu vladarstvo odvzeti — a zgodi se jim mnogokrat kakor tistim velikanom, katerim je Jupiter z enim migljejem njih predrzno prevzetnost in onemoglost osramotil ter jih uničil.

Tisti kristjani torej, ki ošabno prestopajo božje in cerkvene postave, kakor bi jim nihče ne imel kaj zapovedovati, so mrzle, snežne gore, ki Zveličarju zapirajo pot. Te se morajo odstraniti ter zravnati z dolino ponižnosti, kjer sije solnce vere in ljubezni, kjer edino more dozoreti sad krščanske čednosti. — Da, goro ostudnega napuha moramo razvaliti, ako hočemo, da Jezus pride k nam ter pri nas ostane. Zato se ponižajmo pred Bogom, da spoznamo svojo pregrešnost in nevrednost, trkajmo na njegovo usmiljeno srce, da nam odvzame pregrešno breme. Ponižajmo se pred bližnjim, da drugih ne zaničujemo in preziramo. Ponižujmo se sami pred seboj, da vse dobro, kar na sebi imamo, nikdar sebi ne pripisujemo, ampak le Bogu. O, vsi se ponižamo, ker sicer ne moremo biti učenci tistega, ki je rekel: »Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen!« (Mat. 11. 29.)

III. Zdaj vemo pomen dolin in hribov; v našem srcu ne sme biti nič previsokega in nič preglobokega; tako smo že v dvojnem oziru Gospodu pot pripraviti; ni več gričev, pa tudi ne jam, vendar bi pa pot še znala imeti svoje zadržke, ako bi bila kriva in polna ovinkov.

Kaj pa je krivo in neravno v duhovnem pomenu? Kakor se je v času sv. Janeza Judom, tako se bliža zdaj nam kraljestvo božje. Ali to kraljestvo je kraljestvo resnice in pravice, v katerem nikakor ne morejo veljati in obstati kriva pota in ovinki, kakršnih se nekateri poslužujejo na potu krščanskega življenja. — Krivo je tedaj slehrna laž in goljufivo obnašanje. Ljudje mnogokrat skušajo sebe, svojega bližnjega in celo Boga ogoljufati.

1. Marsikateri ljudje skušajo s a m i s e b e preslepiti. Sami sebe imajo zmeraj za boljše, kakor so v resnici, svoje velike grehe imajo le za navadne človeške slabosti ter v svoje opravi-

čevanje kaj radi govore: Saj ni vse tako greh, kakor duhovni pravijo. Oni nočejo v svojo vest pogledati ter jo izpraševati po vodilu božjih postav, svoje krivde pred Bogom nočejo spoznati, napačna ravnanja bi radi na druge zvalili, le druge vidijo ter s farizejem v templju govore: »Gospod, zahvalim te, da nisem tak kot drugi ljudje.« (Luk. 18. 11.) Ljudje se slepijo z evangelijskim bogatinom, nočejo misliti ni na smrt in sodbo, dasi ne vedo, kaj bo prinesel prihodnji trenutek. — Taka lažnivost proti samemu sebi mora nehati. Vsak se naj vpraša: Če bi Zveličar o božiču ne prišel v hlevu, ampak na nebu, kakor sodnik, kako bi pred njim obstal? Ali bi mogel zdaj mirno umreti, v večnost iti ter predenj stopiti? Glej, zapovedi božje so ravna pot, ako se izgovarjaš in vedno iščeš kakega ovinka, je tvoja pot kriva, je laž in goljufija, Kristus, ki je večna resnica, ne hodi po njej in ne more k tebi priti.

2. Mnogi hodijo sami po krivih potih in ovinkih, pa tudi svojega bližnjega seboj potegnejo. Potov lažnivosti, s katero se dandanes bližnji preslepi, prekanji in ogoljufa, je neštevilno. Po časnikih, knjigah in zbirališčih se dandanašnji vera, znanost, državni red tako pači, vsi zapopadki tako mešajo in narobe obračajo, da ljudstvo več ne ve, kaj je laž, kaj resnica, kaj dobro, kaj slabo, kaj prav, kaj krivo, da ne ve, komu bi verjelo, komu zaupalo. Tako se godi, kadar se ljudje odstranijo od resnice, katero oznanjuje katoliška Cerkev. Posebno na sedanji čas se sme obrniti tisto gorje, ki ga je prerok Izaija sleparjem naznanil: »Gorje vam, kateri imenujete dobro — hudo, hudo pa dobro; ki temi luč, luči pa tema pravite, ki grenko v sladko in sladko v grenko izpreminjate!... ki hudobnega opravičujete zavoljo darov in pravičnemu njegovo pravico jemljete. Zavoljo tega, kakor ognjeni plamen požre strnišče, tako bo njih korenina kakor prhavka in njih mladika kakor prah na kvišku poleti; ker so zavrgli postavo Gospoda vojskinih trum.« (5, 20, 24, 25.) Po takih lažnivih potih Gospod ne pride, pač pa nastopi njegova jeza in maščevanje.

3. Cel o Boga bi človek rad na la gal in preslepil. Le pomislite na molitve, spovedi, obljube. Ali ne vidimo ljudi, ki danes, kakor bi hoteli samega Boga goljufati, marljivo Bogu služijo, v cerkev hodijo, sv. zakramente prejemajo, molijo, ali jutri že na vse to pozabijo, kolnejo in kvantajo, bližnjega črtijo, dasi molijo: Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom, in bi ga radi v žlici vode vtopili. Danes pobožni, jutri že služijo kaki strasti in so spet v starih razvadah zapopadeni in v ničemurnosti zatopljeni. — Ali pomislimo na hinavske spovedi! Še tu bi radi Boga nalagali, kakor bi on ne videl v njihovo srce. Nekateri svojo vest premalo ali nič ne izprašujejo in zgodi se, da največji grešnik najmanj zna povedati. Ali pa pridejo brez kesanja, brez trdnega sklepa, svoje življenje poboljšati... ali pa vse obljube in zagotavljanja kmalu spet pozabijo.

In tako so razdeljeni med Bogom in med svetom, obeh bi se radi držali, obema radi služili. — Glejte, to so grdi ovinki, ki nas od Boža vedno bolj oddaljujejo, po njih Jezus k nam ne bo prišel.

Kdor tedaj tako Gospodu pot pripravlja, kakor je bilo zdaj povedano: da doline napolnuje, hribe ponižuje, krivo zravnuje, — k temu hoče nebeški Kralj priti, ga hoče oblagodariti s svojo milostjo in ljubeznijo, hoče pri njem ostati ter mu pokazati, kako nezapopadljivo sladak je on, vsem, ki ga ljubijo. Amen.

Kanonik Anton Žlogar.

Sveti božični praznik.

Betlehemski hlevček je prva krščanska cerkev in prva krščanska šola.

»Oznanim vam veliko veselje...
Danes vam je rojen Zveličar, kateri
je Kristus Gospod, v mestu Davido-
vem.«
Luk. 2, 10.

Sveta katoliška Cerkev obhaja pray slovesno več praznikov, pa s tako posebno, nenavadno slavnostjo nobenega drugega ne, kakor današnji dan. Edino nocoj sredi noči se oglasijo po cerkvah zvonovi, doné čez hribe in plan kakor neki glasovi iz drugega sveta — edino danes zadoné v temni polu-noči po svetih prostorih veličastni glasovi orgelj in verna množica se zbira k nočni božji službi. Edino danes in na dan vernih duš sme katoliški mašnik trikrat opraviti daritev sv. maše Včnemu Bogu. Tudi nobenega drugega praznika ljudstvo po svoje in v domači hiši toliko in tako ne obhaja, kakor današnji: Koliko pripovedk, pravljic, vraž, narodnih šeg je navezanih na nocojšnjo noč! Kaj je vzrok nenavadni tej slovesnosti? Vzrok nam pove angel božji, ki kliče betlehemskim pastircem: »Oznanim vam veliko veselje (ut supra)...« Od tod tudi ime tega praznika: Božič, t. j. mali Bog, Bogek! Na ta veseli dogodek tedaj ima vsa slovesnost, v cerkvi in domači hiši, spominjati; na rojstvo Zveličarja Jezusa Kristusa naj bi vas spomanjale vse slovesnosti v cerkvi ter mične jaslice doma.

O jaslice ali betlehemski hlevček, kakor pravimo, kako prijetna beseda za mladega in starega. Jaslice s svojimi hišicami, kako veselje so mladini, kako vesele spomine bude odraslim. Božične jaslice privabijo marsikako solzico v oko tudi sivola-semu starčku ali krepkemu možu, ki se nocojšnjo noč sredi med tujimi ljudmi in v tuji deželi živeč spominja domače hiše, domačih jaslic iz let mladosti.

In kaj da je betlehemeski hlevček zadobil toliko imenitnost, kaj da jaslice postavljajo v cerkvi in hiši, v palači bogatini in koči siromakovi? Hočem vam danes malo pojasniti stvar ter povedati, v čem da je imenitnost jaslic. Betlehemeski hlevček je bil namreč nocoj pred 1917 leti 1. prva krščanska cerkev, 2. prva krščanska šola.

Začnem v imenu božjega Deteta!

I. Pravim: Betlehemeski hlevček je bil prva krščanska cerkev, ondi se je nocojšnjo noč obhajala prva krščanska služba božja, se darovala prva daritev. Kaj! Ona zapuščena skalnata duplina, oni od pastirjev za silo pokriti prostorček — prva krščanska cerkev? Mi, seve, smo vajeni takoj misliti na lepo zidovje, na stolp z zvonovi, na lepe oltarje in zlate svetnike na njih, ko nam kdo pregovori besedo: cerkev. A vse to ni bistveno, ni čez vse potrebna reč. Kar spada k cerkvi, so tri reči: pričujočnost Jezusa Kristusa vsaj med sv. mašo; oltar pa verniki, ki se tam zbirajo k molitvi in čiščenju božjemu. To troje vsakršen kraj spremeni v cerkev; to troje najdemo v betlehemeskem hlevčku. Tu je bila torej prava ter prva krščanska cerkev!

Bil je ondi pričujoč naš Gospod in Zveličar, naš Bog Jezus Kristus. V bornem hlevcu se je izpolnilo, kar pravi sv. Janez evangelist: Beseda je meso postala!« Kristus, Beseda, druga božja oseba, je postala človek, ali bolje rečeno: Večni Bog je zapustil sveta nebesa ter v naravni podobi človekovi stopil med človeški rod, v solzno dolino — nocojšnjo noč. Ležati ga vidimo na slamici v lesenih jaslih prav tistega, katerega angeli v nebesih časte in mu vsi izvoljeni v sveti grozi trikrat »sveto« kličejo. Slabotno dete je pred nami videti, a vendar je vsemo-gočni Bog, ki stvari svetove in zvezde na njegovo povelje tekajo, prav on je pričujoč, pred katerim se trese zemlja in svet in vsi, ki na njem prebivajo. V betlehemeskem hlevcu je tedaj prav tisti naš Gospod in Bog pričujoč, ki v presv. zakramentu biva v naših cerkvah: tu je skrit pod podobo kruha, tamkaj je bil v podobi slabotnega deteta.

2. Tudi oltar najdemo v betlehemeskem hlevčku. Ne zal, kamnit, visok in zlat, kakor jih stavijo po naših cerkvah; a saj na obliki ni ležeče. Oltar sploh je kraj, na katerem se Jezus, božji Sin, nebeškemu Očetu daruje, in tak kraj so v hlevcu bile jasli; ondi je ležalo sv. Dete. Učlovečen Sin božji je dar sprave za naše grehe: v hlevcu se je Jezus za nas začel darovati, za nas se je daroval celo svoje življenje na zemlji in je daritev za naše odrešenje dovršil na gori Kalvariji. Na križu je prelita kri Gospodova k nebeškemu Očetu klicala za odpuščanje naših grehov, v hlevčku pa jok sv. Deteta, ki je ležalo v vsem pomanjkanju.

3. V cerkvi se zbirajo verniki, da molijo svojega Boga in mu čast prepevajo. Vse to se je godilo v betlehemskem hlevčku. Na oltarju, v lesenih jaslicah je ležal naš Odrešenik in Bog in takoj so se našli tudi pobožni častivci njegovi. Prva sta bila Marija Devica pa rednik Jezusov sv. Jožef; ta dva sta prva častila božje Dete, odrešenika sveta. Kmalu jih je v malo cerkvice, pred Jezusa v lesenem oltarju prišlo še več: trumica pastirjev, ki so angelovo oznanjenje klicali drug drugemu: »Pojdimo do Betlehema in poglejmo to reč, katera se je zgodila!« Prišli so v hlevce, pokleknili so pred božje Dete, molili so svojega Boga in ga obdarovali. In tem pobožnim so se pridružili celo še pevci, nebeški pevci, angeli sami, ki so v zračnih višavah jeli prepevati nebeško pesem: »Čast Bogu na višavi, mir ljudem na zemlji!« O to je bila ganljiva božja služba, prva krščanska božja služba v Betlehemu: v jasliah Jezus kakor na oltarju pričujoč, pred njim v pobožno molitev vtopljeni: Marija, Jožef, pastirci — in nad njimi, kakor na visokem koru angeli, ki so peli prvi »Gloria«, veseli »Gloria«, ki se še danes razlega po katoliških cerkvah.

O čudoviti hlevček betlehemski, ki si prva krščanska cerkev in se je v njem obhajala prva krščanska božja služba, pri kateri so prepevala grla angelska.

II. A ne le to: betlehemski hlevček je bila tudi prva krščanska šola. Vsa vnianost sicer ne kaže šole: ni lepega poslopja, kakor jih dandanes zidajo po župnijah; nima napisa »šola«; znotraj ni šolske deske, ni klopi; pa je vendar bila prava šola. Kaj pa je šola? To je kraj, kjer učenik učencem podaja gotovih ter potrebnih naukov. Vse to je bilo v Betlehemu. Ni sedel v nji pri svoji mizi izvežbani učitelj, ampak le malo dete je ležalo v jasliah, in vendar je ravno to dete bilo učitelj — sicer še govoriti ni moglo, ali samo pričujočnost njegova, njega jok in zapuščenost je učilo, je glasno govorilo, je nebeško modrost učilo. Jezus je pozneje nebeških naukov svetu podajal, je človeštvu bil pravi učenik: učil je po shodnicah, učil na morju, učil v puščavi, učil na gori, a on uči tudi tu. Na slamici ležeč razkriva nebeške skrivnosti svojim učencem: Mariji, Jožefu, pastircem, pozneje trem modrim in vsem, ki so ga obiskali ali videli v hlevcu. Kaj pa uči ta učenik v betlehemskem hlevčku?

1. Dete na slamici nam oznanjuje neskončno ljubezen božjo do nas ljudi na zemlji. Zašli smo, grešili smo, zapadli smo večni pogubi, a Bog pogubljenja našega noče, ampak tako je Bog svet ljubil, da je poslal svojega edinorojenega Sinu, da vsak, ki v njega veruje, se ne pogubi, ampak ima večno življenje. Bog stopi med ljudi, svoje stvari — o, to je silna ljubezen. Večkrat pride presvetli vladar med ljudstvo, in srečni se štejejo, ko ga prijazno ogovori. Ali kaj je to? Nocoj pred 1917. leti je Bog stopil med svoje stvari — in kako, kam je

najprej stopil? Jeli prišel kot mogočni kralj, v zlatu in svili, spremljan po imenitnem spremstvu; jeli v imenitni palači, v krasni mehki postelji ležalo božje Dete? Ne; da bi sleherni spoznal neskončno ljubezen božjo, odloži veličanstvo božje in v podobi navadnih človeških otrok stopi v največji revščini in zapuščenosti v revnem mrzlem hlevčku na svet; trda slamica mu je ležišče, zibelka pa lesene jasli. Ali nas tolika ljubezen ne bo vabila k nasprotni ljubezni? Ali ne bomo tudi mi skazovali ljubezni Jezusu s tem, da živimo po njegovih zapovedih, da ubogamo njegovo sv. Cerkev, da se varujemo greha, zavoljo katerega sv. Dete toliko zapuščenost trpi?

2. Dete v betlehemske hlevčku nam oznanjuje v r e d n o s t n a š e d u š e. Že samo to, da ti je Bog dal dušo, da je neumrjoča, da imaš le eno dušo, ti kaže njeno imenitnost in dragocenost; ali kako lepo se šele pokaže njena vrednost, če pogledamo sv. Dete v jaslicah. Čemu je prišlo na svet to milo dete? Zavoljo duše tvoje. Sam Bog pride, da jo reši; sam Jezus trpi, da bi se ti enkrat mogel veseliti. O neskončna cena, ki se je plačala, da se pogubljenju odkupi tvoja duša! In tako dragoceno dušo imaš le eno — edino — če to rešiš, se boš v nebesih vekomaj veselil — če po svoji zanikarnosti to pogubiš, pogubiš jo za zmeraj. Kolika nespamet torej, kdor v nič devlje trud Jezusov, kdor pogublja svojo dušo, kdor jo v grdih, v smrtnih grehah pusti ležati ter se tako postavlja v nevarnost večnega življenja!

3. Jezus v betlehemske hlevčku uči bogatina in tolaži siromaka. Glej! pravi b o g a t e m u, mogočnemu, premožnemu: jaz sem nebeško čast in bogastvo zapustil in prišel med zemeljske siromake, da jim pomagam. Tudi ti nikar ne navezuj na zemljo in na blago srca, ne misli na zemeljsko toliko, da bi zraven pozabil na dušo, na nebeško. S tem, kar ti je Bog izročil, pomagaj tudi ti rad siromaku, saj ti je brat po sv. krstu, četudi prebiva v raztrgani koči. Skazuj tudi ti usmiljenje, da kdaj usmiljenje najdeš. — In kako lepo Dete na slamici t o l a ž i u b o ž c a, siromaka: Ne pritožuj se zaradi svoje revščine, ne godrnjaj v stiski, ne toži, kakor bi tvoja zapuščenost bila največja — le na-me poglej! Je bilo kdaj kako detece ubožnejše kakor jaz? Najubožnejši otroci imajo vsaj gorko podstrešje, mehko posteljo, — jaz še tega nimam, kar imajo najrevnejši. V hiši zame ni prostora. Ne godrnjaj, siromak, kakor bi bil vsem zaničevana stvar. Ubožca jaz ljubim kot svojega brata in drag mi je in ljub mi je, da le hodi pot poštenosti in se varuje hudobije. Pravo bogastvo pred božjimi očmi je čisto srce, krepost, milost... to bogatijo tudi ti lahko dobiš in dobil jo boš, če si ljubljenec moj, in sedež ti je pripravljen na kraju večne sreče, v svetih nebesih.

Sedaj spoznaš pomen betlehemskega hlevčka. In če si tudi sam napravil čedne jaslíce, le vstopi se danes pred nje in še enkrat pomisli njih pomen. Ta hlevček je bil prva krščanska cerkev in ob pevanju angelskih korov se je obhajala v njem prva božja služba: prvi prijatelji Jezusovi so tu Bogu čast dajali ter molili Odrešenika, ki se je na slamici začel darovati nebeškemu Očetu. Hlevček v Betlehemu je postal prva krščanska šola, kjer nam sv. Dete podaja nebeških nauk. V betlehemskem hlevčku se je začela dajati Bogu prava čast, nam pa je Zveličar prinesel mir, srečo in odrešenje. Izvršimo, kar nam kliče sv. Cerkev današnji dan: »Prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem, katera nas uči, da se odpo-vejmo hudobiji in posvetnim željam ter trezno, pravično in bogoboječe živimo na tem svetu.« Amen.

A. Z.

Praznik sv. Štefana.

O ljubezni božji do grešnikov.¹

Kolikokrat sem hotel zbrati otroke tvoje, kakor zbira koklja piščeta svoja pod peruti, pa nisi hotel.

Mat. 23, 37.

Kako čudovito je Bog ljubil mesto Jeruzalem in sploh vse Jude! Toda kako nehvaležno je bilo njih obnašanje proti Bogu, tako velikemu dobrotniku! Zdi se nam, kakor da bi se bili zaprisegli, da se bodo kolikor mogoče nehvaležno odzvali ljubezni božji. Zaslužili so, da bi bil Bog poslal nadnje povodenj, ko za časa Noeta, ali pa ogenj, s katerim je uničil grešni mesti Sodomo in Gomoro. Toda Bog je ravnal z Judi drugače: pošiljal jim je preroke in pismarje, ki naj bi jih poučili o božji postavi, poučili o ljubezni božji. Ko so pa Judje preroke preganjali, namesto poslušali, da, nekatere še celo umorili in s tem zaslužili, da bi jih bil Bog na veke zapustil, jim je ta poslal svojega Sina, da bi jim z besedo in zgledom kazal pot proti nebesom. Ali je Zveličar pri njih kaj opravil? Ali so ga pripoznali za Mesijo? Ali so se ravnali po njegovem nauku? Kaj še! Nič niso bolj sovražili kot Kristusa, nobene stvari tako sramotno teptali ko njegove nauke. Gospod se sam pritožuje čez nje v današnjem sv. evangelijsu: »Jeruzalem! Jeruzalem! Kolikokrat sem hotel zbrati otroke tvoje, kakor zbira koklja piščeta svoja pod peruti, pa nisi hotel.« Kristusa je bolelo, da nima njegova materinska ljubezen do Judov nobenega uspeha, nobene moči. Vabil jih je k sebi, jih učil,

¹ Pridiga je primerna sploh za božični čas.

jim prekrasno pridigal, delal čudeže zaradi njih, se trudil zanje, pa zastonj. »Nisi hotel!« Dobro so mu povračevali s hudim. »Vračajo mi hudo za dobro in sovraštvo za ljubezen mojo.« (Ps. 108, 5.)

To je živa slika, ki se dogaja še dandanes med Bogom in grešnikom. Ne dá se popisati, koliko dobrega stori Bog grešniku, ne dá se pa tudi misliti, koliko hudega mu prizadenejo grešniki. Vendar pa je božja dobrota in ljubezen mnogo večja ko hudobija ljudi.

To je pa tudi naša tolažba! Mi vsi smo grešniki, pa ne zato, da bi grešniki še nadalje ostali, temveč zato, da bi nas ljubezen božja do grešnikov nagnila h kesanju in pokori. Na ta način ne bo božja ljubezen pri nas brez moči, ampak nas bo pripeljala k zveličanju: naši grehi nam bodo služili k dobremu in nas spodbujali Boga toliko bolj ljubiti, kakor bolj smo ga dosedaj žalili.

Da se bomo pa še bolj navdušili za ljubezen božjo, jo hočemo danes premišljevati, in sicer ono, katero ima Bog do grešnika.

I. V prvem delu bomo premišljevali o tej ljubezni splošno, to se pravi v toliko, v kolikor se razodeva v Kristusovem učlovečenju, trpljenju in smrti.

II. V drugem delu pa bomo videli to ljubezen pri posameznem grešniku: Bog potrpežljivo prenaša grešnikovo hudobijo, deli mu pa tudi mnogo pripomočkov, da se lahko resnično spokori.

I. Da Bog ljubi stvari, se popolnoma sklada z njegovim veličanstvom. Sv. pismo namreč pravi: »Ljubiš namreč vse, kar je, in nič tega ne sovrašiš, kar si ustvaril.« (Modr. 11, 25.) Kakor ljubi mojster svoje delo kot izraz svojega delovanja, ravno tako nas ljubi tudi Bog, ki nam je pri stvarjenju podelil nekaj svojega bistva, da smo mu podobni. Vendar pa on ne ljubi nas iz potrebe, kakor recimo mi večkrat delamo, zato da imamo od bližnjega dobiček, čast ali zabavo; ne, on nas ljubi s čeznaravno ljubeznijo, ki nas hoče obdarovati z obilico svojih premnogih dobrot.

V knjigi modrosti beremo: »Bog enako sovraži hudobnega in njegovo hudobijo«. (14, 9.) Ali torej Bog sovraži grešnika? Nikakor ne! On ga seveda ne ljubi kot grešnika, ljubi ga pa kot ubogo, slabotno stvar, in mu daje milosti, da se more izkoptati iz brezdna greha. Kajti pri preroku Eze hijelu beremo: »Nočem smrti hudobnega, temveč da se hudobni vrne s svojega pota in živi« (33, 11). V svoji brezmejni ljubezni do grešnega človeštva je poslal Bog na svet lastnega Sina, ki se je učlovečil, da bi nas rešil greha. Ko bi ne bilo grešnikov na svetu, bi ne imeli tako ljubeznivega Zveličarja! Sv. Pavel piše: »Dokazuje pa Bog svojo ljubezen do nas s tem, da je Kristus umrl za nas, ko smo bili še

grešniki« (Rim. 5, 8). Apostol narodov pravi tudi na istem mestu, da je ni čez ljubezen božjo. »Teško kdo umre za pravičnega,« tako pravi, »dasi se za dobrega morda kdo odloči umreti« (Rim. 5, 7). Umreti pa za grešnika, kakor je storil naš Gospod, tega pa ne stori nihče, razen Boga; zato je pa tudi njegova ljubezen vzvišena nad vso zemeljsko.

Agripina, mati Neronova, je tako ljubila svojega sina, da je nekoč, ko so ji napovedovali, da jo bo Neron dal umoriti, ko pride do vlade, odgovorila: »Naj me le umori, samo da bo vladal!« O čudovita ljubezen matere do sina! Toda kaj je to v primeri s Kristusom, ki je vedel, da ga bodo grešniki obsodili v smrt in križali, vendar radovoljno zanje trpel in se zanje daroval nebeškemu Očetu. Ni ga na svetu očeta tako ljubeznivega, tako dobrega, kot je naš Zveličar Jezus Kristus.

Pa zakaj nas Bog tako ljubi, nas grešnike, ki nismo čisti po duši, ki nismo pokorni, ki ne živimo tako, kakor bi morali? Na to nam odgovarja sv. Dionizij: »Bog ljubi in deli dobrote grešniku, pa ne zato, da bi še nadalje grešil, temveč se poboljšal. On razliva svojo ljubezen nad sovražniki in hoče s tem iz sovražnikov napraviti prijatelje, dediče nebeškega kraljestva.«

Predragi v Gospodu! Ali je imela ljubezen božja pri nas ta uspeh? Ali smo postali iz nečistih čisti, iz sovražnikov božjih otroci božji? Kamen bi morali imeti mesto srca, ko bi ostali trdovratni napram toliki ljubezni. Mi se jezimo nad Judi, radi katerih je Bog delal čudeže: izpeljal jih je iz egiptovske sužnosti, šli so po suhem skozi Rdeče morje, hranil jih je z mano itd. Judje pa so bili nehvaležni, vdali se malikovanju in žalili Boga. Kaj pa mi? Ali bi ne bilo boljše, ko bi svojo jezo obrnili na nas, ki smo prejeli še več dobrega od Boga, pa se ravno tako nehvaležno obnašali? Če tudi nismo Boga tajili z besedo in molili tujih bogov, smo pa tajili Boga z našimi deli, ki so kazala dosti jasno našo versko mlačnost.

Rekel sem, da nam je Bog več dobrega skazal ko Izraelcem. In res! Judom se je prikazoval samo v oblaku in govoril z njimi po prerokih. K nam je pa prišel sam: »Kajti prikazala se je milost božja, zveličavna vsem ljudem« (Tit. 2, 11). In v listu do Hebrejcev je pisano: »Potem ko je Bog mnogokrat in na razne načine govoril očetom po prerokih, govoril nam je v zadnjih dnevih po Sinu (Hebr. 1, 12), ki je dal samega sebe za nas, da bi nas rešil sleherne nepostavnosti in očistil sebi za lastno ljudstvo, goreče za vsa dobra dela« (Tit. 2, 14).

Ali nimamo tedaj veliko več vzroka biti Bogu hvaležni, ko so ga imeli Judje v stari zavezi? Res je sicer, da je Bog vedno enako ljubil grešni svet, toda ona ljubezen, ki jo skazuje nam, je mogla priti do nas samo po Jezusu Kristusu, »ki se je zato moral v vsem enakega storiti bratom, da postane usmiljen in

zvest veliki duhovnik pred Bogom, da poravna ljudstva grehe«. (Hebr. 2, 17.)

O kristjan, kako moreš biti nehvaležen Kristusu, ki je skozi 33 let iskal tvoje ljubezni in odkupil s svojo dragoceno krvjo tvojo dušo! Ali moreš morebiti reči, da je bila ta ljubezen le splošna? Res je sicer, da je Kristus zadostil splošno za vse človeštvo, toda vedi, da je imel pri svojem trpljenju in svoji smrti tudi tebe samega pred očmi; zaradi tebe je trpel, kakor da bi bil ti edini na svetu. Pojasniti ti hočem to z zgledom. Gotovo si že kdaj videl kako umetno podobo, ki je tako slikana, da misli vsak človek — in če bi jo tudi sto ljudi gledalo — da gleda le njega. Ravno tako je Kristus trpel ne le za vesoljni rod človeški, temveč za vsakega izmed nas posebej. Zato mu moraš biti hvaležen tako, kakor da bi bil edino tebe odrešil. Da, ti ga moraš ljubiti in spolnjevati njegove nauke, če bi ga tudi ves ostali svet sovražil.

II. Toliko je torej storil Bog splošno za zveličanje grešnikov. Kako pa skrbi za vsakega posebej? Poglejmo! Predvsem odvrta od grešnika razna zla, ki jih je zaslužil z grehom; deli mu pa tudi milosti, ki ga napeljujejo k pokori. Po nauku svete katoliške Cerkve zgubi vsak grešnik, ki pade v smrtni greh, milost božjo in Bog bi ga v svoji pravičnosti lahko takoj pahnil v večno pogubljenje, kakor nekda nepokorne angele. Toda velika je dobrotta božja do grešnika: iz rok božje pravice takorekoč iztrga meč maščevanja, samo zato, da ima grešnik še dovolj časa za spreobrnjenje. Prelep zgled nam podaja sv. pismo. Kralj Savel je stregel Davidu po življenju. Da bi se rešil, se poda David na grič Hakilo. Ko Savel to zve, vzame hitro 3000 mož in po dolgi hoji pride zvečer do podznožja hriba, se okreпча s svojo vojsko in truden zaspi. Ko je David videl, da je obkoljen, vzame s seboj prijatelja Abisaja in se napoti proti šotoru, kjer je vse spalo. Prišla sta nemoteno do kraja, kjer je spal Savel in njegov podpoveljnik Abner; sulico je imel zasajeno pri Savlovi glavi v zemljo. Abisaj se je razveselil ter hotel umoriti Savla, rekoč: »Danes ti je dal Gospod tvojega sovražnika v roke; zdaj ga bom tedaj s sulico enkrat zabodel k zemlji, in drugič ne bo treba.« David pa tega ni dopustil, ker je mislil, da mu ga Bog ni izročil, da bi ga umoril, temveč, da bi mu prizanesel. In med tem ko se je Abisaj prepiral z Davidom, je viselo kraljevo življenje na nitki. David pa je vzel samo njegovo sulico, da bi Savel lahko spoznal, da je bil v smrtni nevarnosti, in odšel s svojim spremljevalcem. (Prim. I. Kr. 26.)

Grešnik, ali nisi ti tisti Savel, ki je v grehah zaspal kot največji sovražnik božji? Abisaj in David — pravica in usmiljenje božje, ki med seboj tekmujeta? Pravica, o kateri pravi psalmist: »Svoj lok je že napel in ga pripravil, pomeril je vanj smrtno orožje, ognjene je napravil pšice svoje.« (Ps. 7, 13.) Toda

usmiljenje prosi pravico zate, da odtegne kazen in ti da časa za pokoro. O koliko let že morebiti nad teboj čuva ljubezen božja! Z Davidom si prisiljen priznati: »Ko bi mi ne bil Gospod pomoč, malo da ne bi prebivala v kraju molčenja duša moja.« (Ps. 94, 17.) Poglej, kako te ljubi Jezus, če tudi si grešnik. Ali ni že torej čas, da se zbudiš iz spanja greha in povrneš k Bogu? Spoznaj vendar enkrat ljubezen božjo in ne zoperstavljaš se ji, da te ne bo slednjič zapustila in izročila, ko se boš najmanj nadejal, pravici, ki te bo pogubila na veke.

Ko bi bil sedaj že v peklu, kakor si že zaslužil, in bi tam trpel grozne muke, pa bi prišel kdo in te rešil, ali bi ga mogel kdaj pozabiti ali mu nehvaležen biti? Poglej in premisli sedaj svoje stanje! Bog bi te bil lahko že stokrat pogubil, pa tega ni storil. Usmilil se te je, še preden si okušal neizmerne bolečine pogubljenih. Iz tega tedaj lahko spoznaš, pa tudi skleneš, kako moraš odslej živeti.

V čem se pa še kaže ljubezen božja do grešnika? Sv. Cerkev nas uči, da se grešnik, ki je postal sovražnik božji, z lastnimi močmi ne more dvigniti k pokori. In zopet mu pomaga Bog, ki ne prenaša le s potrpežljivostjo njegove hudobije, temuč mu tudi deli milosti, da bi se lahko spokoril. Bog govori njegovi duši po nemirni vesti, po notranjih navdihih, po pridigah in nesrečah, ki ga obiskujejo. Vse to mu pošilja Bog brez njegovega zasluženja. Ako grešnik spozna prst božji in se spreobrne, mu Bog rad odpusti greh in podeli nadaljnje milosti. Bog tako želi, da se grešnik spokori, kakor da bi odvisela od te njegova, ne pa grešnikova sreča. Ti si zgubljena ovca, o dobri pastir, ki te kliče in hoče privedi nazaj v svoj hlev. In če te najde, skliče vse angele in vsa nebesa so polna radosti nad tvojim poboljšanjem.

Blagor ti, grešnik, ako se pustiš najti dobremu pastirju in se povrneš k njemu. S tem, da ga slušaš, si zagotoviš večno zveličanje. In kolike milosti ti bo on delil, ki te tudi v grehah ni zapustil, on, ki te je iskal z vso svojo očetovsko ljubeznijo. Poln veselja te bo vzel na svoje srce in te ljubil bolj ko prej.

Predragi v Gospodu! Mislim, da to premišljevanje zado-
stuje, da bodo vaša srca spoznala svoj žalostni stan in pa ljubezen božjo do trdovratnih grešnikov, da se bodo kesala svojih grehov in pričela ljubiti ne svet, temuč Boga. Ali sploh moremo biti tako nehvaležni in sovražiti nje, ki je radi nas zapustil nebesa in sprejel nase grozno trpljenje in smrt? Njemu je bilo bolj pri srcu naše, ko lastno dobro: postal je ubog, da bi bili mi bogati, umrl je, da bi mi živeli, in mi naj se obnašamo tako, kakor bi ne bil za nas ničesar storil? Naša dolžnost je tedaj, da dobrotnika Boga ljubimo čez vse, ljubimo bolj ko lastno življenje, bolj ko čast in vse posvetno.

Zahvaljujmo se Bogu vsak dan za milost odrešenja; imejmo

vedno pred očmi, da nas je rešil večnega pogubljenja in ker od naš nič drugega ne terja ko ljubezen, mu jo dajmo; vdajmo se mu z vso dušo, s trdnim sklepom, nikdar več ga ne žaliti. Ta sveta in nesebična ljubezen naj nas druži z Bogom ter vodi po težavnem zemeljskem potu, po potu vednega boja proti nebeškemu cilju. Amen.

Po P. Niellu S. J.: *Festivale*. — P. B. K.

Nedelja pred novim letom.

Koncem starega in o pričetku novega leta si pokličimo v spomin najvažnejšo dolžnost.¹

Govori, Gospod, zakaj tvoj hlapec poslušā. I. Kralj. 3, 10.

V knjigi božji, v začetku bukev Kraljev, beremo čudovito zgodbo, tako krasno, da bi krasnejše ne mogel izumiti noben pesnik, tako izredno, da bi jo človek komaj verjel, če bi ne bila zapisana v knjigi božji, v knjigi večne resničnosti.

Pravi nam pa ta zgodba to-le: Deček Samuel, ki ga je mati Ana, nerodovitna žena Elkanova z Efrajmovega gorovja, v bridkosti in z mnogimi molitvami izprosila od Boga, je služil Gospodu v templju v Silu, na meji med Judejo in Samarijo. Ko je dopolnil tri leta, ga je privedla mati tja gori in ga je izročila staremu duhovniku Heliju. In mali Samuel je smel biti oblečen tam v templju kakor sam veliki duhovnik: opasan je bil z efodom, prsnim plaščem iz dragocenega platna, kakršnega je nosil navadno le veliki duhovnik. Mati Ana pa je prišla z možem vsako leto k sinčku gori v Silo in mu je prinesla malo suknjico, da jo je nosil pod efodom. — Kar se je v neki noči prigodilo to-le: Heli je ležal na svoji postelji v preddvoru templja in njegove oči so bile od starosti obnemogle in ni mogel videti. In Samuel je spal na svojem mestu, ko še ni bila ugašena svetilnica božja v templju Gospodovem, kjer je bila skrinja božja — torej proti jutru je šlo. Tedaj je Gospod poklical malega Samuela. In komaj je deček zaslišal glas, je že vzkliknil, kakor je bil vedno vaju, kadar ga je poklical njegov predstojnik, veliki duhovnik: »Tukaj sem.« In je tekel — prav to besedo rabi sv. pismo — k Heliju in mu rekel: »Tukaj sem, ker si me klical.« A Heli pravi: »Nisem te klical. Vrne se in spi!« In fantič je šel in spet legel na svojo postelj. A Gospod je Samuela poklical drugič. In Samuel je spet nemudoma vstal, hitel k Heliju in rekel: »Glej, tu sem, ker si me klical.« Heli

¹ Govor je pripraven za dan starega ali novega leta.

pa je rekel: »Nisem te klical, moj sin. Vrni se in spi!« — Samuel še namreč ni imel razodetja božjega, ki je bilo v tistih dneh zelo redko, zato tudi ni vedel, da ga kliče sam Gospod Bog in ne vidni njegov gospod, veliki duhovnik. — In Gospod je tretjič poklical Samuela. In Samuel je vstal brez obotavljanja in premišljanja tudi topot, hitel k Heliju in rekel: »Glej, tu sem, ker si me klical.« Tedaj je Heli spoznal, da kliče dečka Gospod Bog in je rekel Samuelu: »Pojdi in spi! In če te še pokliče, reci: Govori, Gospod, zakaj tvoj hlapec posluša.« In Samuel je spet odšel in legel na svojo postelj. In prišel je Gospod in obstal pred njim in poklical, kakor je klical drugič: »Samuel, Samuel!« In Samuel je rekel: »Govori, Gospod, zakaj tvoj hlapec posluša.« In Gospod je govoril in razodel Samuelu prihodnje reči in kaj se bo zgodilo s hišo in družino Helijevo.

Kaj ne, čudovit prizor! Nad templjem nočni mir in pokoj, kakor bi plaval Duh božji nad hišo božjo in bi jo čuval in varoval; nemi, skrivnostni mir in sanjava tišina v preddvoru in v templju; sanjavo, trudno plapolajoča svetilka božja; od let, skrbi in težav utrujeni in izmučeni starček na svojem ležišču; speči deček, ki v svoji zdravi mladosti, brezskrbni nedolžnosti spi pač zelo sladko in trdno. A glej, komaj zasliši skozi skrivnostno nočno tišino klic, plane pokoncu in hiti k svojemu gospodarju, češ: »Tukaj sem, ker si me klical.« Nič si ne mane, ne menca in ne mesi oči, da bi si šele izbrisal spanca iz njih, nič se ne preteza, nič ne preobrača s strani na stran, nič ne prisluškuje, češ: »Ali sem se zmotil, ali me je veliki duhovnik res poklical? In če me res želi, pokliče pač še enkrat. Počakajmo!« Ne! Zasliši klic, vstane, hiti h gospodu — v enem hipu se zgodi vse.

Kaj mi hodi ta dogodek tako živo na misel ob koncu starega, ob začetku novega leta? Pač zato, ker smo tudi vsi mi hlapci in dekle Gospodove in bi morali tudi mi govoriti in prositi vsak dan, in vsak hip v dnevu: »Govori, Gospod, zakaj tvoj hlapec, tvoja dekla posluša!« Zakaj kaj pa je najprva dolžnost hlapca in dekle? Ali ne, da sta zmerom pripravljena, izpolnjevati voljo gospodarjevo, v vseh pravičnih rečeh seve, v grešnih ne.

I. Le pomisli, krščanski gospodar, in ti, krščanska gospodinja, kakšne pa si želiš hlapce in dekle? Ali ne takih, ki so ti poslušni in pokorni, ki ne silijo pri vsakem tvojem povelju in pri vsakem delu s svojo voljo v ospredje, temveč jo voljno podvržejo tvoji zapovedi, češ: »Le govori ti, o gospodar, o gospodinja, tvoj hlapec, tvoja dekla posluša!« Kaj ne, s takimi voljnimi posli imaš veselje? Veselje pa bo imel tudi tvoj Gospod, tvoj Bog s teboj, če si tudi poslušen hlapec, pokorna dekla, če

tudi v ponižnosti in vdanosti govoriš: »Le govori, Gospod, tvoj hlapec, tvoja dekla poslušša.«

Kaj pa nam govori Gospod? Na kratko, a tako jasno, da jasneje ni mogoče, nam je govoril na gori Sinaj. V desetih zapovedih nam je povedal vse, kar zahteva od nas. Poglejva na kratko, kaj in kakšna da je volja najinega najvišjega Gospodarja.

1. Veruj v enega samega Boga, časti in moli ga. Ali je tebi po volji hlapec, dekla, ki ti odreka dolžno čast in te zaničuje? In misliš, da bo Bog takih vesel? — 2. Ne imenuj po nemarnem božjega imena. Imaš ti rad hlapca preklinjevalca v hiši? Mislim, da ne, ker s preklinjevanjem odganja božji blagoslov od hiše. In če si ti preklinjevalec, ali misliš, da te bo Bog vzel v svojo hišo, v nebesa? Pa bi začel kar sredi med molitvami in slavospevi, s katerimi angeli in svetniki neprenehoma časte Boga, rohnati, rotiti se in preklinjati. Glej, ali bi to sodilo v nebesa? Ne! V pekel, ker tam satan in njegovi angeli vekomaj preklinjajo. — 3. Posvečuj praznik. Kaj pa, če pošlješ hlapca na travnik kositi, pa gre v gostilno; ali na njivo orat, pa sede v senco? Ali če že res orje, pa zraven dremlje, da plug bolj njega vodi nego on plug in je le čudo, da ne pade pod njega. Pa si zadovoljen s takim hlapcem? In misliš, da bo Gospod Bog s teboj, če sediš med sv. mašo zunaj v senci in se pogovarjaš s sosedi, ali če zablodiš celo v gostilno? Ali če med pridigo in sv. mašo dremlješ, in je nevarnost, da vsak hip zdrsrneš pod klop. — 4. Spoštuj očeta in mater... Morda imaš v hiši očeta starčka, mater, vso izdelano od let in trpljenja, vso slabotno in bolešno ženico. A ju gledaš dan na dan s čemernim očesom, ju ogovarjaš vedno le ostro in sirovo, kamaj čakaš, da bi umrla. Glej, kaj bi Bog s teboj v nebesih? Saj bi morda še samega Boga Očeta in presladko Mater nebeško gledal z jeznim očesom, se ob vsaki priliki obregnil ob nju, in celo želel, da se vendar kdaj umakneta in naredita prostor tebi. A ne samo, da si blag, obziren, potrpežljiv sin, zahteva od tebe četrta zapoved, zahteva tudi, da si dober in moder oče. Ne slaboten, premehek, ki k vsemu zatisne oči, k vsemu molči. Glej, takšen je bil stari duhovnik Heli, ki smo v začetku slišali o njem. Preslaboten je bil, boječe je molčal k hudobijam svojih dneh sinov Ofnija in Fineesa. Pa je bilo to Bogu povšeč? Nikakor! Glej, v tisti čudoviti noči je Bog ravno zaradi tega poklical malega Samuela, da mu je naznanil, kako bo kaznoval Helija in njegovo hišo: »Glej,« je rekel Gospod Samuelu, »storil bom v Izraelu reč, da bo zvenelo po ušesih vsakomur, ki bo slišal o tem. Zbudil bom tisti dan zoper Helija vse, karkoli sem govoril zoper njegovo hišo; začel bom in dopolnil.« In kako je Gospod začel? Da je poslal Filistejce zoper Izraelov rod. In da je padlo v boju s Filistejci 4000 mož in spet 30.000 mož. Da so Filistejci vzeli skrinjo zaveze, in sta oba Helijeve sina Ofni in Finees v vojni

padla. In kako je Gospod dokončal? Tako-le: Tekel je mož iz rodu Benjaminovega z bojišča, da naznani duhovniku in sodniku Heliju nesrečo. Heli pa, osemindvetdeset let star, je sedel na stolu, ki ni imel naslonjala, pred šotorom Gospodovim in je gledal s slabotnimi, napol oslepelimi očmi tja po potu, ker njegovo srce se je balo za skrinjo zaveze. Kar prihiti sel in mu pove v vsi naglici, z nekaj besedami, o zmagi sovražnikov, da sta sina mrtva, skrinja zaveze pa da je od Filistejcev uplenjena. Ko pa je sel imenoval skrinjo zaveze, se je starček tako prestrašil, da je padel vznak s stola in si zlomil vrat. Ker ni znal in močel upogniti tilnika svojih malovrednih sinov, je Gospod zlomil tilnik njemu. Krščanski oče, verna slovenska mati, tudi v tem sta služabnika božja, da vestno in zvesto vzgajata otroke, ki jih je Gospod Bog izročil vajini skrbi. — 5. Ne ubijaj. No, tega pač ne, si boš mislil. Dobro! A tudi ne sovraži! »Slehern, ki sovraži svojega brata, je ubijalec. In veste, da noben ubijalec ne bo imel deleža v večnem življenju,« nas čisto jasno uči in svari Sv. Duh po apostolu ljubezni, sv. Janezu (I., 3, 15). Ne bodi sirovež. Ne z domačimi — »nikar ne bodi kakor lev v svoji hiši, da bi svojo družino premetaval in svoje podložne zatiral,« uči Sv. Duh po modrem Sirahu (4, 35) — ne proti drugim. Ti nimaš rad hlapca siroveža, Bog ga nima rad. Opuščaj svojim sohlapcem in bodi usmiljen z njimi, da bo Gospod Bog usmiljen s teboj. Saj poznaš iz evangelija priliko o neusmiljenem hlapcu. Naj ti zveni vedno v ušesih, kadar te hoče premagati trdoserčnost. Ne bodi pijanec, da bi krajšal življenje sebi, krajšal in izpodkopaval ga domačim, ko jih žališ in srdiš s svojim pijančevanjem. — 6. Ne prešestuj. Imaš rad v hiši hlapca razuzdanca in klafača, deklo, ki se vlačí cele noči okoli in pometá s svojimi krili vsa plesišča? Mislim, da ne, če si količkaj pošten gospodar. Saj bi ti pokvarila otroke, zastrupila sčasoma vso hišo. In kako bi naj Bog vzel v svojo hišo takega in tako, ki bi mu s svojim govorjenjem in s slabimi zgledi pokvarila — če po človeško govorimo — njegove nedolžne, solnčnočiste svetnike in svetnice, sv. Alojzija, sv. Stanislava, sv. Kazimirja, sv. Nežo, sv. Cecilijo, sv. Lucijo in vso dolgo vrsto onih čistih sv. duš! »Nič nečistega ne pride v nebeško kraljestvo.« 7. Ne kradi. Ali trpiš v hiši hlapca goljufa in tatu? Saj se ga kar bojiš. In Gospod Bog bi naj trpel pri sebi tebe, če si tudi krivičnik, tat in goljuf? Ali ne poznaš besede Gospodove: »Nihče ne pojde v nebeško kraljestvo, da bo poplačal zadnji vinar?« — 8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega. Je-li tebi drag hlapec, ki krivo prisega, dekla, ki se pri vsaki drugi besedi zlaže? Ali taka, ki vedno opravljata, obrekujeta, nemir in zdražbe delata? In če ti ne maraš in ne ljubiš takih poslov, ne mara in ne more ljubiti Bog tudi tebe, če si tak.

To, glej, je volja božja. — In ker smo mi hlapci

in dekile Boga, najboljšega, a tudi najpravičnejšega in najnatančnejšega Gospodarja, je naša dolžnost, da smo volji božji v vsem in vsekdar poslušni in pokorni, da je vse naše življenje, mišljenje in delovanje ena sama ponižna prošnja: »Govori ti, o Gospod, mi tvoji hlapci, tvoje dekile, poslušamo.« — Tako z ozirom na Boga.

II. A tudi z ozirom na se, zaradi plačila, ki ga od Boga pričakujemo, moramo biti poslušni, pokorni in zvesti hlapci in dekile božje.

Kdaj more in sme služabnik po pravici pričakovati plačila? Če ga zasluži! Hlapec in dekila pa tudi gospodarja večkrat česa poprosita. A kdaj bosta to gotovo dobila? Če sta dobra, zvesta posla. Sicer bo gospodar rekel: »Kakor ti meni, tako jaz tebi. Ti meni le kljubuješ, izzivaš mojo jezo. Kako torej hočeš zdaj naenkrat od mene dobrot?«

Tako je pri posvetnih gospodarjih, tako tudi pri Gospodu Bogu, ki je pač še mnogo natančnejši nego kak človek: zveste služabnike bogato plačuje, radodarno obdaruje, zanikarnih, malomarnih ne mara, jih le kaznuje.

Poglej le ta dva, ki smo v začetku slišali o njih. Glej, pre slabotnega Helija je hudo kaznoval, zvestega svojega hlapca, ki je govoril iz srca: »Govori, Gospod, zakaj tvoj hlapec poslušal!«, je povzdignil nad vse Izraelce, naredil ga je sodnika in vodnika vsega ljudstva.

Poglejmo še druge strani knjige božje. Odpriva IV. bukve Kraljev, 20. poglavje. Tam bereva o zvestem služabniku božjem, o kralju Ezekiji (717—698), in kako mu je Gospod njegovo zvestobo poplačal. Sv. pismo pravi: »Tiste dni je Ezekija na smrt zbolel. In prišel je k njemu Izaija, Amosov sin, prerok in mu je rekel: »To govori Gospod Bog: Oskrbi svojo hišo, zakaj umrl boš in ne boš živel.« Bolni kralj pa je obrnil svoj obraz k steni in je prosil Gospoda, rekoč: »Prosim, spomni se vendar, kako sem hodil pred teboj v resnici in s popolnim srcem in sem delal to, kar je bilo pred teboj všeč.« In Ezekija se je silno razjokal. In glej, čudo! Sv. pismo pravi dalje: Preden pa je Izaija prišel čez sredo dvorišča kraljeve palače, mu je prišla beseda Gospodova, rekoč: »Vrni se in reci Ezekiji, poglavarju mojega ljudstva: To pravi Gospod, Bog Davida, tvojega očeta: Slišal sem tvojo molitev in videl tvoje solze; in glej, ozdravil sem te; tretji dan pojdeš v tempelj Gospodov. In tvojemu življenju dodam petnajst let; pa tudi iz rok asirskega kralja (ki te stiska) bom rešil tebe in to mesto.« Ezekija pa je rekel Izaiji: »Kaj bo znamenje, da me Gospod ozdravi in da pojdem tretji dan v tempelj Gospodov?« Izaija mu je rekel: »To bo znamenje, da bo Gospod dopolnil besedo, ki jo je govoril. Ali hočeš, da gre senca (na solnčni uri) za deset črt naprej, ali da gre za ravno toliko stopinj nazaj?« In Ezekija je rekel: »Lahko je, da gre za deset črt naprej, pa zato nočem, da bi se to zgodilo,

temveč da gre za deset stopinj nazaj.« Zatorej je prerok Izaija klical Gospoda in je zavrnil senco po črtah, po katerih je bila že prišla na solnčni uri Ahazovi, za deset stopinj nazaj. In kralj je vstal zdrav s svoje postelje.«

Glej, tako je poplačal Gospod Bog Ezekija, zvestega svojega služabnika, ki se je lahko z mirnim srcem obrnil do svojega Gospoda in Boga in mu rekel v svoji stiski: »Prosim, spomni se, kako sem hodil pred teboj v resnici in s popolnim srcem — da sem služil le tebi — in sem delal to, kar je bilo pred teboj všeč.«

Nasprotno pa Gospod Bog ni maral pomagati kraljem, ki so ga s svojim grešnim življenjem le izzivali in srdili. Ob koncu III. knjige kraljev in v I. poglavju IV. knjige beremo o sinu hudobnega Ahaba in še zlobnejše Jezabele, o kralju Ohoziji (897—896). O tem pravi sv. pismo: »Delal je hudo pred Gospodom in je hodil po poti svojega očeta in svoje matere . . . in je dražil Gospoda, Boga Izraelovega, pravtako kakor je delal njegov oče . . . Prigodilo se je pa, da je Ohozija padel skozi ograjo svoje zgornje dvorane, ki jo je imel v Samariji, in je zbolel. In je poslal sle in jim rekel: »Idite in vprašajte Beelzebuba, boga akaronskega, ali morem ozdraveti od te bolezni.« Angel Gospodov pa je govoril Eliji, Tesbljanu, rekoč: »Vstani in pojdi poslanca kralja samarijanskega nasproti in jim reci: Ali ni Boga v Izraelu, da greste vprašat Beelzebuba, boga akaronskega? Zato pravi Gospod to: »Ne pojdeš s postelje, ki si legel na njo, ampak umrl boš.« In kralj Ohozija je umrl, ko še ni vladal niti dve leti.

V III. knj., v 14. pogl., vidimo, kako Gospod Bog ni maral uslišati kralja Jeroboama (975—953), ko mu je zbolel sin. Sv. pismo pravi: »V tistem času je zbolel Abija, Jeroboamov sin. In Jeroboam je rekel svoji ženi: Vstani in izpremeni oblačilo, da te ne bodo spoznali, da si žena Jeroboamova; in pojdi v Silo, kjer je prerok Ahija . . . on ti bo naznanil, kaj se bo zgodilo temu dečku.« In žena Jeroboamova je storila, kakor ji je naročil, in je vstala in šla v Silo in je prišla v hišo Ahijevo; pa prerok ni mogel videti, ker so bile njegove oči otemnele zaradi starosti. Gospod pa je rekel Ahiji: »Glej, žena Jeroboamova gre, da te povpraša zaradi svojega sina, ki je bolan; to in to ji govori.« In Ahija je rekel: »Pridi noter, žena Jeroboamova. Zakaj se delaš drugo (ko si)? Jaz pa sem poslan, da ti naznamim trdo sporočilo.« In ko ji je naštel hudobije Jeroboamove, ji pravi: »Vstani in pojdi na svoj dom; in kadar vstopijo tvoje noge v mesto, bo deček umrl.« Tedaj je Jeroboamova žena vstala in odšla in je prišla v Terso, domače mesto. In ko je stopila čez hišni prag, je deček umrl.«

Glej, tako boš prisiljen morda tudi ti, da prosiš v prihodnjem letu Gospoda milosti, usmiljenja in pomoči zase ali za svoje. Kakšen bo Gospod Bog tedaj proti tebi? Takšen, kakršen

ti proti njemu! — Glej torej, tvoja korist je, če si mu zvest hlapec, pokorna dekla.

III. A še več je vreden služabnik; še više ga ceni gospodar, če vidi, da mu ne služi le zaradi plačila, ampak iz resnične ljubezni. Tako so služili Bogu svetniki. Ti so mislili v prvi vrsti le na čast božjo, ne le na svoje zveličanje, na plačilo, ki ga bodo od Boga dobili. Kaj, ko bi se potrudili tudi mi in sledili tem? Kaj, ko bi danes pokleknili pred našega nebeškega Gospodarja in mu govorili: Gospod, moj Bog, kako čuden hlapec sem ti bil dosedaj. Hlapec, ki ti je služil le površno, a je pri tem še vedno iztegoval roke k tebi in klical: »Gospod, daj, daj!« A danes, glej, poklekam pred tebe, vzamem v roke svoje srce in te prosim: »Vzemi, Gospod!« Vzemi moje srce in vpiši vanj svojo voljo s tako mogočnimi črkami, da vse leto ne bo mislilo, hotelo in želelo ničesar drugega, ko kar hočeš in želiš ti, Gospod mojega srca in moj Bog. Amen.

Ksaver Meško.

Katehetične pridige o krščanski pravičnosti.

Spisal dekan Anton Skubic.

XV.

Dobra dela. — Telesna dela usmiljenja.

Ako je kristjan svojo dušo odičil z lepimi čednostmi, o katerih smo doslej govorili v krščanskih naukih, in kar se more doseči le po mnogem trudu, je postal dobro drevo, ki rodi plemenit sad, kakor veli Zveličar: »Vsako dobro drevo rodi dober sad.« (Mat. 7, 17.) Vsak kristjan mora roditi tak dober sad, ker ga sicer lahko zadene ona kletev Gospodova, ki je zadela nerodovitno smokvo, ki je na nji naš Zveličar zastoj iskal sadu; ker ga pa ni našel, jo je uklel. On sam to zatrjuje, rekoč: »Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo.« (Mat. 7, 19.) Tak sad, ki ga Gospod išče pri vsakem kristjanu, pa so dobra dela, o katerih vam danes govorim.

Dobra dela so taka dela, ki so po volji božji, in ki jih s pomočjo božje milosti opravljamo iz Bogu dopadljivega namena. Ako hočemo, da je naše delo dobro, ne sme nikdar nasprotovati božji volji, božji postavi, božji zapovedi. Ako torej, kdo krivičnim potom pridobiva imetja, da bi mogel vbogajme dajati, dela greh, ne pa dobrega dela; kdor pa pridno dela in varčuje, da more podpirati potrebnega, vrši dobro delo, ker je to po volji božji.

Noben človek pa ne more takih dobrih del vršiti s svojo lastno močjo, ampak potrebuje milosti božje in njene pomoči, po besedah Zveličarjevih: »Brez mene ne morete ničesar

storiti!« (Jan. 15, 4.) Da, celo voljo za dobra dela mora v nas vzbuditi božja milost, kakor pravi sv. Pavel: »Bog je namreč, kateri dela v nas hoteti in dopolniti po svoji dobri volji.« (Filiplj. 2. 13.)

Vsa taka dobra dela pa moramo tudi vršiti iz d o b r e g a n a m e n a, ne da bi od tega imeli časní dobiček, ne da bi nas ljudje hvalili, ne da bi se svetu prikupovali, ampak da bi dopadli Bogu. Tega nas uči sam Zveličar, rekoč: »Glejte, da svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, da bi vas videli, sicer ne boste imeli plačila pri svojem Očetu, kateri je v nebesih. Kadar torej vbogajme daješ, ne trobi pred seboj, kakor hinavci delajo po shodnicah in po trgih, da bi jih ljudje hvalili. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo!« (Mat. 6. 1-2.) Slab namen torej pokvari vsako dobro delo, dočim dober namen tudi najmanjše delo dviga k Bogu. Zato nas tako srčno vabi k tem dobrim delom sv. Peter: »Zavoljo teга, bratje, prizadevajte si bolj in bolj, da svoj poklic in svoje življenje zagotovite z dobrimi deli!« (II. Petr. 1. 10.)

Da pa bodo naša dobra dela z a s l u ž i l a tudi v večnosti plačilo, jih moramo opravljati v stanu p o s v e č u j o č e m i l o s t i b o ž j e. To je tako silno važna resnica, ki pa nekateri ljudje tako malo pazijo nanjo! Ako si torej storil smrtni greh in z njim izgubil posvečujočo milost božjo, je zveza med teboj in med Bogom pretrgana, tvoja duša je v božjih očeh mrtva in nezmožna storiti kako delo, ki bi bilo za nebesa zaslužno. Daj mrtvemu človeku najboljšo knjigo, opazi ga z najostrejšim mečem, daj mu najboljše umetniško orodje, kaj hoče z vsem tem? Mrtev je, ničesar si ne bo prislužil! Moli, posti se, dajaj vbogajme, žrtvuj, — verska resnica je, da ti to za nebesa nič ne koristi, dokler si v smrtnem grehu. Dovolj jasno je to povedal naš Gospod: »Kakor mladika ne more roditi sadu sama od sebe, ako ne ostane na trti, tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, on rodi veliko sadu; ker brez mene ne morete ničesar storiti.« (Jan. 15. 4-5.)

Četudi pa taka dela, ki jih vrši človek v smrtnem grehu, za nebesa nimajo zasluženja, vendar niso brez vse koristi. Bog je neskončno pravičen, zato v svoji pravičnosti in ljubezni plačuje tudi ta dela s tem, da deli časní blagoslov in srečo, posebno pa s tem, da mu preje podeli milost spreobrnjenja. Ako si torej padel v smrtni greh, le mnogo moli, posti se, deli dobrote; v nebesih ti Bog teга sicer ne bo poplašal, pač pa ti omeči srce, da se skesaš in razjokaš nad svojim grehom ter v odkritosrčni spovedi zadobiš odpuščanje. Nikoli pa v takem stanu ne odlašaj pokore; škoda bi bilo tvojih dobrih del in tvojega dragocenega časa. Saj imaš za dobra in zaslužna dela tako omejen čas, da nas sam Gospod opominja, naj delamo, »dokler

je dan, zakaj pride noč, ko nihče ne more delati!« (Jan. 9. 4.) Čim več dobrih del pa storiš v stanu posvečujoče milosti, več milosti in večje plačilo prejmeš v večnosti, kakor zagotavlja sv. Pavel: »Kdor seje v obilnosti, bo tudi v obilnosti žetel.« (II. Kor. 9. 6.)

Po besedah sv. Janeza: »Kdor ne ljubi, ostane v smrti,« mora vsa naša dela krasiti ljubezen, ljubezen do Boga, ljubezen do bližnjega in ljubezen do samega sebe; kakor nasprotno z vsemi dobrimi deli tudi kažemo to trojno ljubezen. Najimennitnejša dobra dela so: molitev, post in miloščina. Ljubezen do Boga nas priganja k molitvi in vsi pobožnosti; ljubezen do sebe nas nagiblje, da se postimo, se zatajujemo, krotimo svoje strasti in delamo pokoro; ljubezen do bližnjega nas navaja k vsem telesnim in duhovnim delom usmiljenja. Ako vse to iz ljubezni res vršimo, potem izpolnjujemo ljubeznivi nauk sv. Janeza: »Otročiči moji! ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in v resnici!« (I. Jan. 3. 18.)

Nihče pa ne ljubi Boga v resnici, ako ne ljubi bližnjega. Kako bo ljubil Boga, ki ga ne vidi, ako ne ljubi bližnjega, ki ga vidi? Zato je naš Zveličar blagroval vse, ki kažejo dejansko ljubezen do bližnjega: »Blagor usmiljenim, ker bodo dosegli usmiljenje!« (Mat. 5. 7.) Vse ljudi objema Bog s svojo ljubeznijo, zato jih moramo z ljubeznijo in usmiljenjem objemati tudi mi, ker so podoba božja, bratje Kristusovi in bratje naši. Kolikor bolj pa je kdo potreben naše dejanske ljubezni in usmiljenja, v toliko višji meri smo dolžni izvrševati dela usmiljenja. Katekizem našteva celo vrsto prilik, ob katerih naj bi z dobrimi deli kazali svoje usmiljenje do bližnjega. In kakor so potrebe dušne in telesne, tako naj vršimo telesna in duhovna dela usmiljenja.

Sv. pismo nam posebno priporoča ta-le telesna dela usmiljenja:

1. Nasičevati lačne. Kako je to delo Bogu dopadljivo, nam kaže zgled Zveličarjev. Ko je v puščavi učil mnogobrojno množico in ga je ta več dni poslušala, je dejal: »Smili se mi množica; zakaj, že tri dni so pri meni in nimajo ničesar jesti.« (Mark. 8. 2.) Ker jih ni imel z ničemer nasititi, je storil čudež in pomnožil kruhe. To delo usmiljenja Bog že na tem svetu povračuje z blagoslovom, saj sareptanski vdovi ni pošla moka v loncu in vrč z oljem se ni izpraznil, ker je z zadnjim ščepcem moke postregla lačnemu Eliju. (III. Kralj. 17. 22.)

2. Prav isto zaslužno prinaša drugo telesno delo usmiljenja: Napajati žejne. Gospod je obljubil, da ne bo pustil kizarca mrzle vode, ki ga z ljubeznijo podamo bližnjemu, brez plačila. (Mat. 10. 42.) Ob bolniški postelji stojiš, žejnega popotnika vidiš, nedolžen pa nezmožen otročič hrepeni po vodi; ti mu podaš hladno kapljo, Gospod pa je tvoje dobro delo zapisal!

3. Popotnike sprejemati veleva že Izaija: »Lomi lačnemu svoj kruh in vodi ubožce in potikavce v svojo hišo.« (Iz. 58. 7.) In pri vsi svoji bridkosti se je Job lahko tolažil z zavestjo: »Tujec ni zunaj ostajal, moja vrata so bila popotniku odprta.« (Job. 31. 32.) Gostilne, ki so danes mnogim v spotiko in pogubo, so bile včasih ustanove krščanskega usmiljenja za sprejemanje tujcev in popotnikov. Koliko dobrega dela se lahko stori s tem! Seveda moramo danes, ko je toliko potepuhov in delamrznih ljudi, biti jako oprezni, ko ga sprejmemo pod svojo streho. Ako pa resnično potrebnega človeka sprejmemo pod streho, smo storili dobro delo Bogu samemu, kakor veli sv. Pavel: »Bratovska ljubezen ostani med vami. In tujih sprejemati nikar ne pozabite; tako so namreč nekateri nevedoma angela pod streho vzeli.« (Hebr. 13. 1—2.)

4. Oblačiti nage, ki so potrebni obleke, je tako dobro delo, da je Gospod Petru dal moč v življenje obuditi umrlo Tabito, ker je mnogim oskrbela obleko. Ko je Tabita v Jopah umrla, je prišel Peter k njenemu mrtvaškemu odru. In obstopile so ga vse vdove, so jokale in mu kazale suknje in oblačila, ki jim jih je bila Tabita naredila. Peter pa je zaklical: »Tabita, vstani!« In vstala je v veliko veselje hvaležnih vdov. (Dej. ap. 9. 36. sl.) Ako podeliš kosček obleke resničnemu revežu, ki daru ne bo morda takoj prodal in izkupička zapil, si storil dobro delo, kakor sv. Martin, ki je s kosom svojega plašča ogrnil samega Kristusa v podobi bornega berača.

5. Obiskovati bolnike je znak prave krščanske ljubezni in sočutja. Težka je često usoda bolnika, ki morda zapuščen vzdihuje na bolniški postelji. Kako dobro bo delo njegovi potrti duši, ako ga obišeš, ga nekoliko potolažiš, mu okrajša dolge ure, dvigneš njegovo dušo k Bogu in jo pripraviš za pobožnejši sprejem sv. zakramentov. Zoprno pa bi bilo, ako bi obiskaval bolnika samo zato, da ga raztreseš, ga nadleguješ s posvetnimi marnjami ali pa celo škoduješ njegovi duši z opravljanjem in drugimi grehi. Ne kaži pa svojega usmiljenja in sočutja samo nasproti višjim in bogatim, zavzemi se tudi za najbednejšega in najnižjega, kakor je delal Tobija, ki o njem pripoveduje sv. pismo, da je vsak dan hodil k vsem svojim rojakom ter jih tolažil in slednjemu od svojega premoženja delil, kolikor je mogel. (Tob. 1. 19.) Nikdar tudi ne pokaži vrat redovom, ki skrbe za bolnike, kakor so usmiljeni bratje in usmiljene sestre in drugi.

6. Reševati jetnike je šesto telesno delo usmiljenja. Ne mislim, da moraš iti v ječe in jetnikom, ki so po pravici kaznovani, pomagati k begu; ne mislim, da moraš reševati vojne ujetnike in jim pomagati do prostosti. Proti posvetni postavi bi bilo in za jetnike in zate in za človeško družbo škodljivo. Ako pa s svojo resnično besedo in resničnim pričevanjem po-

magaš do prostosti ljudem, ki so po krivici kaznovani, ako ne preziraš in ne zaničuješ ljudi, ki so dostali pravično kazen, pa jim pomagaš do poštenjšega življenja, ako se potegneš za zapuščenega otroka, ki vzdihuje v trdih rokah, ako moliš, da bi kaznjenci prišli do spoznanja in prave pokore, vršiš dobro delo, kakor ga je vršil Daniel, ko je rešil čisto Suzano iz rok krivičnih sodnikov.

7. Pokopavati mrličje je dobro delo, ki nas gane, ako beremo zgodbo Jožefa Arimatejskega, ki je pokopal na svojem vrtu in v svojem grobu truplo Zveličarjevo. Danes se često vrše pogrebi, pri katerih ljudje nazunaj kažejo žalost, srce pa je veselo, raztreseno; pri mnogih pogrebih ne vidimo ne ljubezni ne molitve, ampak samo zunanji lesk, vence, govorjenje, opravljanje, svetle klobuke na glavi. Kristjan naj stori drugače! Z žalujočimi pokaži sočutje, pomagaj sosedom ob pogrebu, rajnega spremljaj na zadnji poti, moli srčno zanj, pomagaj revežu do dostojnega pogreba. Vse to pa zaradi tega, ker nas vera uči, da duša rajnega morda potrebuje naše molitve, telo njegovo pa bo vstalo iz zemlje poslednji dan in je tudi to določeno, da se nekda iz prahu dvigne k svojemu Bogu in biva v nebesih. Ako tako vršiš to dobro delo, potem zaslužiš hvalo, ki jo je nadangel Rafael govoril Tobiju: »Kadar si s solzami molil in si mrtve pokopaval in si svoje kosilo popuščal in si mrtve podnevi v svoji hiši skrival, ponoči pa pokopaval, sem jaz tvoje molitev pred Gospoda nosil.« (Tob. 12. 12.) I tvojih del usmiljenja angel ne bo zastoj nosil pred Gospoda!

Dragi verniki! Koliko gorja bi se olajšalo, koliko src potolažilo, koliko solzá posušilo, ako bi bilo med kristjani kaj več take dejanske ljubezni, ki se kaže v navedenih telesnih delih krščanskega usmiljenja! Koliko zasluženja za večnost bi si kristjani nakopičili s temi deli, kako bi si olajšali sodbo, saj pravi sv. Jakob, da usmiljenje zmağa pri sodbi. (Jak. 2. 13.) Ravno po teh telesnih delih usmiljenja bo sodnik uravnal poslednjo sodbo, rekoč: »Lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; tujec sem bil, in ste me vzeli pod streho; nag sem bil, in ste me oblekli; bolan sem bil, in ste me obiskali; v ječi sem bil, in ste k meni prišli. Resnično, povem vam, kar ste storili komu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili. Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, sedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!« (Mat. 25. 34. sl.) Amen.

Nagovori za mladino.

24. O angelu varihu.

Otroci bi radi videli svojega očeta, ki je v bolnišnici. Pro-sijo mater, ako bi smeli obiskati bolnega očeta. Dobra mati jim dovoli. Menite li, da jih bo mati same pustila z doma, svoje majhne otročiče, celo daleč v mesto? Ne; mati pojde ž njimi ali kdo drugi, da jim bo kupil vozni listek, jim pokazal pot ter jih varoval, da se jim ne pripeti kaka nesreča na potovanju. Ljubi otroci! Veliko hudega nas lahko zadene na tem svetu. V nevarnosti je naše telo, v nevarnosti naša duša. Kdo naj čuje nad nami? Kdo nas brani? Bog je neskončno dobrotljiv. Pri rojstvu je vsakemu dal modrega in ljubeznivega tovariša, dobrega prijatelja, ki naj varuje človeka noč in dan, varuje vsega hudega na duši in na telesu. Ta skrben in dober čuvaj je naš angel varih.

Videl sem takole sliko: Na strmem bregu, pod katerim teče voda, stojita dva otroka. Deček se steguje in trga rožice, deklica pa stoji blizu njega s košarico v roki; ne daleč od nje se zviija grda, strupena kača. Zadaj za obema stoji lep angel. Roke ima razprostrte in čuje skrbno nad otrokoma. Angel pazi na dečka, da ne pade v vodo; deklico pa varuje, da je ne piči zvita kača. Dragi otroci! Ta slika nas uči, kako skrbno čuje nad nami naš ljubi angel varih. Mi ga sicer ne vidimo, ker je zgolj duh. To se pravi: angel nima oči, ušes, ust, rok in nog, nima telesa, temveč ima le um in prosto voljo. V katekizmu smo se učili: »Angeli so zgolj duhovi, to je take stvari, ki imajo um in prosto voljo, telesa pa ne.« A čeravno ne vidimo angela, vendar je zmeraj pri nas, in sicer na vsakem kraju in ob vsakem času, tako ponoči kot podnevu. Ljubi otrok! Nikjer torej nisi sam. Kjerkoli bivaš, stoji angel na tvoji desni strani; kamorkoli greš, te spremlja angel varih; kadar spiš, biva angel pri tvoji posteljici. To je povedal ljubi Bog in povedal tudi, zakaj je angel varih zmeraj pri človeku. Bog je rekel tako: »Glej, jaz pošljem svojega angela, da hodi pred teboj, in te varuje na potu in te pripelje v kraj, katerega sem ti pripravil.« (II. Moz. 23, 20.) Iz teh besed spoznamo, da je Bog dal človeku angela zato, da ga varuje na telesu. In koliko lepih zgledov imamo, iz katerih se jasno razvidi, kako je angel varih temu ali onemu pomagal, da si ni zlomil roke ali noge, da ni padel v jamo, da ga ni pohabil voz, kratko: da ga ni zadela kaka nesreča, morda celo smrt. Naj omenim le eno dogodbico. — Dečka sta spala v sobi. Naenkrat pokliče starejšega neki glas: »Emil, Emil!« Deček se zbudi in gre k očetu. Oče mu reče: »Jaz te nisem klical, pojdi v posteljico.« Deček uboga, pa zaspati ne more, strah ga je bilo. Čez nekaj časa zopet sliši: »Emil, Emil!« Deček vstane naglo, vstane tudi bratec, ki se je medtem prebudil, in oba hitita k očetu. Zdajci se udere strop v sobi, iz katere sta prišla otroka, in zasuje postelji, v kateri sta

počivala. Vem, da ste že uganili onega, ki je poklical otroka. Angel varih je rešil oba. In kakor je tukaj pokazal svojo skrb, tako čuje tudi nad teboj, dragi moj! Zato ljubi svojega angela variha, časti ga in priporočaj se mu vsak dan, priporočaj tem bolj, ker angel prav posebno pazi na tvojo neumrjočo dušo. Ne le telo, tudi duša je izročena v njegovo mogočno varstvo.

V zgodbah smo brali: »V nebesih je Bog ustvaril angele.« V nebesih so tedaj angeli doma. Za nebesa smo ustvarjeni tudi mi; za ta prelep in svet kraj nas je določil dobri Bog. Toda — kaj piše sv. Peter, poglavar apostolov? Čujte: »Hudobni duh hodi okrog in išče, koga bi požrl.« (I. Petr. 5, 8.) Napuhnjeni angeli žele, da bi prišli k njim, prišli v pekel, v kraj ognja in trpljenja. Neprestano nas torej zapeljujejo v greh. A kaj pa angel varih? Podi ga od nas, nas osrčuje in nam pomaga, da ga premagujemo. Pa tudi sicer pazi skrbno, da ne pademo v greh. Le poslušajte, kako se to godi. — Otrok hoče grešiti, angel pravi: nikar; otrok noče ubogati, angel govori: ubogaj; otrok se nedostojno obnaša v cerkvi, angel reče: v cerkvi si, Bog te vidi; otrok se noče učiti, angel mu veli: uči se, spiši nalogo; otrok je grešil, angel mu kliče: kesaj se, pojdi k spovedi. Otrok moj! pomisli, ali nisi že večkrat slišal tak glas? Ali ti ni prišlo na misel to, kar sem ravno zdaj povedal, ko si bil v nevarnosti, da bi grešil ali si celo delal greh? Gotovo. A kdo te je svaril? Kdo ti je dajal take misli pred grehom? Tvoj angel varih je bil. Da, ljubi otroci, tako in enako nas uči in opominja angel varih, da ne bi grešili. In zakaj neki? Zato, da bi si ohranili lepo dušo in da bi nas mogel angel enkrat pripeljati k Jezusu v nebesa. O kako dober je pač naš angel varih! Naša dolžnost pa je, da ga ubogamo. »Glej nanj, poslušaj njegov glas in nikar ga ne zaničuj.« (II. Moz. 23, 21.) Ne žali svojega prijatelja, milega angela variha; ne delaj greha vpričo njega, temveč stori tako, kakor te uči in celo prosi.

Dragi otrok! Veliko dobrega ti je skazal in ti še skazuje tvoj angel varih. Noč in dan čuje nad teboj, varuje te na duši in na telesu, neprestano stoji na tvoji desni strani. Zares, dobrotljiv je Bog, ki ti je dal tako zvestega in modrega tovariša, tako vdanega prijatelja in ljubeznivega spremljevalca. Nikdar ne pozabi na to veliko dobroto božjo! Zpomni si dobro: ne samo sedaj, ko si mlad, čuje nad teboj angel varih, ampak vodil in učil te bo celo življenje. Zato mu danes obljubi svojo zvestobo in skleni, da ga hočeš vsak dan počastiti in zmoliti znano molitvico:

Sveti angel, varih moj,
bodi vedno ti z menoj;
stoj mi noč in dan na strani,
vsiega hudega me brani!
prav pristrčno prosim te,
varuj me in vodi me! Amen.

P. Arhangelj Appej, katehet.

Pogled na slovstvo.

Wie Jesus predigte. Von Joh. Peter van Kasteren S. J. Deutsche Bearbeitung von Johannes Spindel S. J. Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung. Cena M. 1-80.

Hvaležen pisatelju odloži čitatelj knjižico z zgorajšnjim naslovom, potem ko jo prebere. Drobna je po straneh (vsega skupaj 110 strani), pa polna po vsebini. Namen ji je dvojen.

Na eni strani hoče pisatelj, »da bi rastli v milosti in spoznanju našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa« (Peter I., 3, 17.). Zato razvija pred nami res to, kar pove naslov knjige, namreč glavne potoze o načinu — ne toliko o vsebini — kako je Jezus učil. Pred nas stopa Jezus kot samonikla, nedosežna osebnost, kateri ni para. V ta namen nam govori pisatelj o njegovi vse obvladajoči avtoriteti: ne čas, ne kraj, ne druga oblast mu ne more staviti mej. Vse, kar zapoveduje, morajo izpolnjevati vsi, in vse, kar uči, morajo verovati vsi. Dalje nam pokaže Kristusa kot ljudskega učitelja v najlepšem pomenu besede. Prav kakor njegova avtoriteta, tako je tudi njegova ljubezen vseobsežna: saj oznanjuje svoj evangelij vsem slojem naroda in ne le svojega naroda, ampak vsem narodom. In ob tej priliki nam pisatelj prav umestno pokaže, kako je Kristus znal prilagoditi svojo besedo čuvstvanju in mišljenju, krajevnim in časovnim razmeram svojih sodobnikov, obenem pa tudi mišljenju ljudi ob vseh časih.

Pisatelj pa ima pred očmi še drug namen. Podati hoče nov dokaz — ali če ne čisto nov, vsaj v novi obliki — da so nam evangelisti izročili res pristen nauk Kristusov, ne da bi ga bili morda sami ali drugi pokvarili s tujimi legendaričnimi primesmi, kot hoče historično-kritična metoda modernistov, po kateri naj bi ločili historičnega in dogmatičnega Kristusa.

Če bi podatki o Kristusu ne bili resnično zgodovinski — na to misel se opira pisatelj v vsej knjižici, zlasti še v 5., 6. in 7. poglavju — potem bi se morale tudi v Kristusovih govorih vsaj oddaleč zrcaliti okoliščine tistega časa, kraja, poslušalcev i. t. d., v katerih bi bili taki neresnični podatki nastali. Zakaj legenda je vedno odsev miljeja, v katerem vzraste.

Toda v Kristusovih govorih vidimo ravno nasprotno. Vse njegovo mišljenje in govorjenje se natančno ujema z jezikom, kraji, šegami in drugimi odnošaji, kot so bili v Palestini ob Kristusovem času. Posebej nas potrди o tej misli evangelij sv. Janeza, ki ga je spisal v Mali Aziji in celih dvajset let po razdejanju Jeruzalema, dočim nam predočujejo Kristusovi govori, ki jih je zapisal sv. Janez, razmere, kakor so bile v Jeruzalemu in njegovi bližnji okolici ob času Kristusovem.

Na drugi strani pa je velikanska razlika med Kristusom in drugimi sodobnimi judovskimi učeniki. Po svojem nastopu, svoji avtoriteti in zlasti še po svojem, za vse, brez razlike stanu, prikrojenem nauku, se ne da niti od daleč primerjati z judovskimi pismarji. Zlasti

ga razlikujejo njegove parabole. Ta način poučevanja ni bil znan ne pred njim in ne za njim, ne starojudovskim in ne prvokrščanskim veroučiteljem.

Tako nas skuša pisatelj obvarovati zmote in utrditi v veri.

Značilen je tudi način, kako skuša pisatelj ta dva namena doseči. Drži se načela: non multa, sed multum. Zato se ne spušča v dolgo, kritično razpravo kot: Dr. J. Schöpfer: Die Evangelien und Evangelienkritik, ne, pisatelj se samo omeji na primeroma kratko literarno študijo o Jezusovih govorih. Pa tudi pri tem nam ne govori v učenjaških frazah; na lahko umljiv, jasen in preprost — podobno kot je snov, o kateri razpravlja, sama na sebi preprosta — a vendar prepričevalen način — pisatelj dobro pozna Palestino in literaturo modernistov — nam takorekoč ad oculos pokaže na podlagi temeljito premišljenih drobnosti iz sv. pisma (če odbijemo svetopisemske tekste, ostane komaj 80 strani) to, kar skuša doseči. Tako ima knjižica praktično in teoretično vrednost. Prav bo prišla dvomljivcu, pa tudi eksegetu in katehetu, zlasti pa še homiletu, ki bo dobil važnih opomb za nedeljske perikope.

IV. Filipič.

Spisi Krištofa Šmida. Izšel je 16. zvezek spisov Krištofa Šmida v založništvu J. Krajec nasl. v Novem mestu. Ta novi zvezek vsebuje šest lepih pripovedk: »Roparski grad«, »Ptičje gnezdo«, »Poškodovana slika«, »Tiskovna pomota«, »Spominčica« in »Diamantni prstan«. Vse pripovedke je lepo poslovenil P. B l a n k o K a v č i č. Cena broširane mu snopiču je 1 K; trdo vezanemu zvezku pa 1 K 40 vin.; po pošti 20 vin. več. Opozarjamo na ta novi 16. zvezek župnijske, šolske in izobraževalne ter vse druge ljudske knjižnice. Gotovo ni slovenske knjižnice, ki bi ne imela med drugimi lepimi knjigami tudi vseh spisov Krištofa Šmida, po katerih posebno naša mladina tako rada sega. Za tem zvezkom izide v dobrem mescu zadnji, 17. zvezek: »Brata« in »Različni sestri«. Ni pa tudi kmalu tako priporočljivih mladinskih spisov, kakor so ravno spisi ljubitelja in vzgojitelja mladine Krištofa Šmida. Njegovi spisi so zaradi velezanimive in poučne vsebine preloženi malodane na vse evropske jezike. — Vsi dosedanji zvezki se dobé pri J. Krajec nasl. v Novem mestu ter v vseh knjigarnah po Slovenskem.

Novine. Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence. Ur. Klekl Jož. v Čerensovcih.

Že tretje leto izhajajo »Novine«, izborno urejevan tednik ogrskih Slovencev. Zaslužni urednik, upokojeni župnik Jožef Klekl v Čerensovcih, namerava sedaj ustanoviti tiskarno. Zato bi storil dobro delo, kdor bi mu pri tem kulturnem podjetju pomagal, ali s tem, da naroči »Novine« ali za tiskarno kaj daruje. Naročnina na »Novine« je za celo leto 3 K in se pošilja na naslov: Jožef Klekl, vpok. pleb. v Čerensovcih (Cserföld-Zallamegye), Ogrsko.